

naša luč

1988
november
9

Slovenija

Moja dežela.

Kras in Primorje

Kras je razmeroma visoka ploskev, v katero so vode izdolble suhe doline, vrtače, brezna in podzemne jame. Ta ravan je malo skalnata, malo pa posejana z borovjem, brinjem, vinogradi in pašniki. V vrtačah leže krpe obdelane zemlje značilno rdeče barve. Okrog stoji iz kamenja zloženi zidovi, da burja ne odnaša prsti, ki so jo nemalokrat ljudje prinesli tja na hrbtu. Po bregovih se vlečejo izravnane terase, da zemlje ne odplakujejo plohe.

V Komen prihajajo radi tržaški izletniki na teran in pršut. Najboljši pršut pripravljajo v Štanjelu, prestolnica kraškega terana pa je stari Tomaj. V Divačo je treba, če hoče

TRŽAŠKA JESEN

Na sinjem bregu lesk rdečih streh, ki vsaka se v jesenskem soncu smeje. Po paštnih sladkih smokev polne veje in zrelo grozdje že leži po tleh.

Kak širi se srce ob takih dneh, ko da ga spet ljubezen nova greje! In kdor takrat v obiske k nam prispeje, pozdravljamo z radostjo ga v očeh.

Smehlja se dobro lice domačinu, ki, stopajoč pred hišo, pipo tlači in govori samo o novem vinu.

Od hiše sem diši po svinjski krači . . . Ta bo takrat ob svetem se Martinu delila vsem med litri in kolači.

Janko Samec

kdo v čudovito Tpe Škocjanske jame. Od tam pelje pot tudi v slovito kobilarno Lipico.

Proti vzhodu se vleče globoka dolina Reke. Ob jugozahodnem robu jo zamejujejo Brkini, to je dolg, plečat hrbet, ki so ga razbrazdile potočne grape. Brda poraščajo listnati gozdovi, položno ovršje je obdelano in posejano z vasmi primorskega tipa. Dolino ograjuje na severovzhodni strani Snežiška planota. Višavje je prepreženo z gozdnimi cestami, prostrani gozdovi so polni gramad, brd, suhih dolin in vrtač.

Na koncu doline stoji Ilirska Bistrica.

Jugozahodno od prejšnje doline je potegnjeno podgrajsko podolje, po katerem teče cesta, ki veže Trst in Reko. Blizu Markovščine se nahaja jama Dimnica, na nasprotni strani se dviga Slavnik, porasel s svojevrstnim rastlinjem. Na drugi strani gore se vleče ob vznožju strmo odsekanih bregov podgorska planota.

Tu se odpre pogled na prijazno, zeleno gričevje in za njim na morje. V to gričevnato pokrajino so potoki zarezali nemalo grap in dolin. Brda so razčlenjena, slemena so zložno zaobljena, po njih so nasejani zaselki primorskih hiš, med katerimi tečejo ceste. Bregovi so strmo nagnjeni in pokriti s hostami.

V tej deželici uspeva zgodnja zelenjava in sadje pa plemenite trte: refošk, malvazija, muškat, burgonja. Tu rastejo oljke, smokve, mandljevi, breskve, marelice, orehi in češnje, pa prosto rastoče ci-

prese, pinije, lovorike, rožmarin in razne zdravilne in značilne kraške rastline. Morje ponuja denar z ribami, soljo in plovbo.

V gornjem delu Rižanske doline leži vasica Hrastóvlje, v katere cerkvi je naslikan znameniti mrtvaški ples.

Slovenske obale pride na vsakega Slovenca tri centimetre.

Piran

Pristaniško mesto Koper je zrastle na polmesečastem otoku. Zanimive so starinske ulice in trgi, stolnica, pretorska palača, loža, mestna kašča, frančiškanski samostan, vodnjak in več plemiških hiš.

Industrijsko ribiška Izola stoji na štirikotnem polotočku. Izolanci so odlični ribiči. Tudi tu je stari mestni del stisnjen med ozke ulice.

Turistično lepotni Piran se je ugnezil na konico nizkega slemena, ki sega daleč v morje. V starem mestnem jedru se stiskajo hiše druga k drugi, med njimi se plejejo tesne uličice, marsikje pod oboki. Celotna gmota hiš se vrsti stopničasto po bregu navzgor. Zgoraj gospoduje nad vsemi velika stolnica sv. Jurija z mogočnim zvonikom.

Portorož je slovenska Opatija — slovito obmorsko letovišče, široko in odprto, z negovanimi parki in vrtovi, polnimi subtropskega drevja in rož.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Kuhanje žganja na Dolenjskem.

več življenja v naše fare!

Cerkev je v svojem jedru skrivnost: skrivnost božjega bivanja in delovanja v njej. Ker pa kljub temu ni le nevidna, ampak tudi vidna družba, potrebuje za uspešno delovanje določene strukture. To velja za Cerkev kot celoto, pa tudi za njene posamezne dele.

Če prenesemo to misel na našo Cerkev v evropski tujini, se nam kot nujna struktura pokažeta dve sestavini: močno zaledje v domovini in laična društva po naših farah na tujem.

• Močno zaledje v domovini. Cerkev doma naj bi ustvarjala takšno zaledje s pomočjo komisije za izseljence in zdomce pri slovenski pokrajinski škofovski konferenci. Ta bi po eni plati informirala domači prostor o naših rojaki na tujem, po drugi bi pa pošiljala našim zdomskim in izseljenskim faram potrebne pripomočke za vzdrževanje vere in slovenstva med rojaki.

Če ti dve nalogi bolj razdrobimo: Domačo javnost bi redno in načrtno seznanjala z vso zamotano problematiko naših na tujem; pripravljala pogovore, okrogle mize, predavanja; organizirala doma srečanja zdomcev in izseljencev, poleg tega pa pripravljala po vsej Sloveniji, npr. prek dekanijske mreže, izseljenski dan, namenjen tistim doma. In tako dalje.

• Laična društva po naših farah na tujem. Čas vedno bolj sili k temu, da bi laiki samostojno, čeprav v tesni povezanosti s farami, prevzeli vse prosvetno in razvedrilno delo, ki se z njim še vedno ubadajo naši dušni pastirji, čeprav leži na njihovih ramah že vse versko delo in večina socialnega.

Izseljenske fare, torej take z našimi rojaki, ki so se dokončno naselili na tujem, imajo že razna društva, ki so uresničenje omenjenih struktur. Zdomske fare jih še nimajo. Vendar jih dejstvo, da se vse več zdomcev spreminja v izseljence, spodbuja k ustanavljanju takih društev, saj bo slovenski živelj brez močnih struktur potonil v tujih tleh veliko prej, kot mu je usojeno.

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad št. Lenart,
9587 Ričarja vas.

Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija	450 fran.
Francija	70 fran.
Italija	15.000 lir
Nizozemska	23 gld.
Nemčija	22 mark
Švica	20 fran.
Švedska	70 kron
Avstralija	12 dol.
Kanada	15 dol.
ZDA	12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštnine v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

Sodeluj, pomagaj, oblikuj se!

*Kaj se dogaja v naši domovini?
Splošna kriza, ki jo je povzročil
nemogoč „socialistični“ sistem,
je prebudila in streznila mnoge,
ki so doslej še živeli v praznih upih.*

*Oglasili so se intelektualci,
često bivši komunisti ali otroci komunistov
in začeli razmišljati, preiskovati in pisati
o zadevah, o katerih se je doslej molčalo.
Opozorili so na množični pokol domobrancev,
na dachauske procese, na Goli otok,
na uničevanje kmetij itd.
Odkrito in strokovno so začeli pisati
o vzrokih gospodarske krize,
ki je v tem, da oblastniki vodijo gospodarstvo
po ideoloških, to se pravi po komunističnih,
in ne po gospodarskih načelih.
Kot en mož so se intelektualci uprli šolskemu programu,
ki je omalovaževal slovenski jezik in kulturo.
Napetost in ogorčenje pa sta zrasla do viška,
ko so srbski oficirji v nam tujem jeziku
sredi Ljubljane sodili štirim mladim fantom,
pogumnim bojevnikom za Resnico, Pravico in Svobodo.*

*To so nam vsem precej poznane reči.
Vprašanje je, kakšen O D N O S
bomo zavzeli do teh dogodkov v domovini?!*
*Ali bomo rekli: „Briga me, naj sami gledajo!
Kar so si sami skuhal, naj tudi lepo sami pojedjo!
Mi se ne moremo vmešavati v njihove zadeve.“*

*Tako zadržanje bi bilo neznačajno, neodgovorno,
naravnost izdajalsko.
Ogromna večina naših ljudi doma namreč
za omenjene razmere ne nosi nobene odgovornosti.
Saj pri vodstvu države nima nobene besede.
Naš narod je bil žrtev, žrtev tujih okupatorjev
in potem žrtev boljševiske revolucije.
Iz tega stanja se more dvigniti
le po lastni volji in lastni moči.
Problemi našega naroda morajo tedaj biti
N A Š I P R O B L E M I.
S svojim narodom v domovini
moramo biti S O L I D A R N I.*

Minljivost slave

Za nami so olimpijske igre v Seulu. Nekateri so se prav zares oddahnili. Tiranija športa na ekranih, pravi. Drugi so dobrih 14 dni občudovali tekmovalce, navijali, živeli z uspehi in sočustvovali s poraženeci, ki so imeli očitno smolo. Tekmovalci so poskušali iztisniti svoje poslednje energije, zbrati vso koncentracijo. Olimpijske medalje so posebej žlahtne in zaželene med športniki in njihovimi trenerji. Celi narodi so ponosni na svoje najzaslužnejše olimpijce.

Tudi to športno srečanje ni minilo brez tragedij, športnih in osebnih. Nekaj teh tekmovalcev nam ostaja v spominu in bodo v športni zgodovini ostali zabeleženi kot nesrečni primeri. Tako na primer ameriški boksar, ki si je obetal vsaj eno od treh žlahtnih odličij. Pa ni mogel niti pokazati, kaj zna. Ko se je odpravil s stanovanja na tekmo, ni uspel vstopiti v avtobus, ker je bil prepoln. Naslednji je odpeljal šele pol ure kasneje. Ko sta s trenerjem prispela v tekmovalno dvorano, sta lahko samo še ugotovila, da je sodnik odpiskal dvoboj in ga je nasprotnik dobil brez boja. Tekmovalni red ni dopuščal nobenih popravkov kljub pritožbam in razlagam o vzroku zamude. Časopisi niso povedali, kako je temovalec preстал ta udarec. Največ hrupa in tragike si je nakopal Kanadčan Ben Johnson. Najhitrejši človek na svetu — so ga postavljali v tron po zmagi na 100 m z novim svetovnim rekordom 9.79 sek. Zmaga nad znamenitim športnim rivalom Američanom Lewisom. Veselje v kanadškem taboru je bilo nepopisno in mnogi po svetu so ga delili z njimi. Žal se je v nekaj urah vse sesulo v prah in blato. Kontrola poživil v njegovem telesu je bila pozitivna. Junak olimpija-

de je postal v trenutku najbolj zaničevan človek v tem okolju. Odvzeli so mu zlato odličje, zapravljenost je bilo vse občudovanje velikega športnika in spoštovanje do človeka. Z dveletno prepovedjo nastopanja pa je verjetno končana tudi njegova športna pot. Športni svet je pretreseno spremljal ta padec z najvišje stopnice slave v popoln poraz in zaničevanje.

Poraza ni znal spodobno spraviti v svojo torbo tudi korejski bokсар, ki je športno predstavo nadaljeval kar v ringu s pretepaško, ko se ni mogel sprijazniti s sodniško odločitvijo. Iz protesta se je usedel v ring in ga zapustil šele potem, ko so že ugasnili luči v dvorani.

Zmagati za vsako ceno, ta misel je obsedla tudi trenerja naših rokometasčic. Na tekmi s SZ je zamenjal trenerska navodila z vpitjem in kletvinami. Naš poročevalec je takole zapisal: Nešević se tudi v nadaljevanju ni popravil, celo nasprotno. Še glasneje je razširil zakladnico kletvin. Norveške igralkе, ki so čakale na tekmo z Južno Korejo, so proti koncu tekme že kar dobro obvladale nekatere najbolj sočne kletvice. Bati se je, da tega „znanja“ ne bodo uporabile v igri proti našim igralkam, za katere so te psovke lahko tako žaljive, da pozabijo na igro in se „predajo maščevanju“. Ne vem, če je bilo kasneje zares tako, tekmo pa so izgubile.

Tudi tekmovalce za najvišja olimpijska odličja nam kaže, da sta v življenju — ne samo v športu — uspeh in neuspeh lahko zelo blizu. Takorekoč neločljivo se družita ti dve izkustvi. Enkrat uspeš, drugič gre vse narobe. Lahko bi se vprašali s svetopisemskim Pridigarjem: „Kaj koristi človeku ves njegov trud, s katerim se muči pod soncem?“ In nato našteva, kako se vrstijo človeku uspešni dnevi in jim sledijo slabi in porazni. To spoznanje bi bilo dokaj brezupno za človeka, če ne bi videl za vsem nekega cilja. Tekmovalci na

Solidarni! Kako?

*Biti solidaren z nekom
pomeni držati z njim in mu pomagati.
Kako naj pokažemo, da držimo s svojim narodom,
da smo z njim solidarni?
Tisoč načinov in možnosti je.*

Solidarnost.

*Podčrtajmo najprej njen osnovni pogoj:
„Česar nimam, ne morem dati!“
Če nisem zrasel iz korenin,
ki so skozi stoletja oblikovale naš narod,
če mi naša kulturna dediščina ni nadvse draga,
če mi slovenski jezik ni svetinja,
ki jo je treba braniti in gojiti,
če se ne zanimam za našo zgodovino
in za dejanske razmere v našem narodu,
če v meni ni lakote in žeje
po Resnici, Pravici in Svobodi,
če v meni ni ljubezni do lastnega ljudstva
in do vseh ljudi, posebej ubogih in zatiranih,
če je zame odločilen samo lastni jaz,
če vem samo za svoje osebne koristi,
potem ne morem biti solidaren
s svojim narodom in s tistimi ljudmi
iz mojeга naroda, ki trpijo po krivici.*

Tedaj sem „trst, ki ga veter maje“.

*Brez lastne osebnosti,
brez lastnih korenin,
brez pravih ciljev,
brez razumevanja resničnih problemov v narodu,
brez visokih idealov,
naprodaj tistemu, ki več plača,
orodje v rokah samozvanih oblastnikov,
solidaren z lažjo, krivico in samodrštvom . . .
Strahota!
Tako neosveščeni so često sicer zelo dobri ljudje.
„Česar nimam, ne morem dati!“*

Iz povedanega začutimo n e n a d o m e s t l j i v o v l o g o V Z G O J E .

*Ko govorimo o vzgoji, mislimo na naše družine,
katoliške misije in župnije, šole, društva, prireditve in tisk.
Ti dejavniki ne morejo opravljati svojega poslanstva
brez tvojega SODELOVANJA.
Bodi tedaj najprej solidaren s temi dejavniki!
Sodeluj, pomagaj, oblikuj, pusti se oblikovati, moli —
pa boš z božjo pomočjo postal
močna, plemenita in bistrovidna OSEBNOST,
ki bi sposobna vzgojno vplivati na svoje
in okolico ter v okviru naših možnosti
solidarno delovati za lepšo prihodnost našega naroda.*

olimpiadi so se dolgo pripravljali na povsem določen cilj. Če ga niso dosegli sedaj, ga bodo s svojimi treningi zasledovali znova.

Apostól Pavel je vzel to primero iz tekmovališča in pozval: Tako cecite, da boste na koncu zmagovalci. Mislim je seveda na naše življenje.

Novembrski dnevi nam ponujajo sliko odhajajočega življenja iz narave. Porumenelo listje in prihajajoči hladni dnevi nam kažejo nezadržno pot našega življenja. Tudi nas čaka enkrat zadnji dan. Tedaj bo končana naša tekma za dobre življenjske rezultate. Vedeti je treba za ta cilj. Zavedati se ga je treba. Iskati je treba sredstev za naš končni cilj pri Bogu. Brez te konkretne predstave najbrž ne bomo zmogli izbirati prave poti. Za tekmovalca na olimpiadi je bila svetleča se medalja cilj. Hrepenenje in upanje je gnalo k trdemu delu.

Kako potujemo k svojemu cilju mi? Velikokrat menda kar pozabimo, da ga imamo. In usmerimo svoje življenje predvsem k vidnemu, otipljivemu. Tu se rezultati pokažejo bolj neposredno, kar vsak dan. Tako se mnogim ne da niti iskati in ne razmišljati o onem drugem svetu in življenju, ki ga knjiga Razodetja opiše takole: „Videl sem novo nebo in novo zemljo. Zakaj prvo nebo in zemlja sta prešla in morja ni več. Videl sem sveto mesto, novi Jeruzalem.“ (Raz 21, 1—2) Če ne bi poznali Kristusa, bi bile te besede vzbujanje praznega upanja. Tako pa so resnične. Vsi smo poklicani in povabljeni, da dosežemo ta novi svet. Večnost je gotova stvar. Kakšna bo, pa je odvisno od nas. To nas navede k vprašanju, ali smo pametni tekmovalci? Ali tekmujejo pošteno, brez nedovoljenih „poživil“, ki pomorejo le do navideznih zmag?

Praznik vseh svetnikov spominja na to in nam daje vzpodbudo. Postanek ob grobu naših rajnih, oni sami nam povedo, da v našem

življenju človeška slava ne pomeni veliko, bolje rečeno nič. Komaj kdo zmora še spomin na nekdanje slavne športnike, ko pa so jih današnji presegli po dosežkih. Toda za to minljivo slavo so nekateri žrtvovali silno veliko. Če je bilo to njihovo prizadevanje vse, kar so zmogli, potem so bili verjetno na koncu vsega razočarani.

Za končni življenjski cilj ni noben avtobus dokončno prepozen. Le sam lahko vse zamudim. „Sestra smrt“ me ne sme zasačiti z nedovo-

ljenimi poživili, ne s kletvico na ustih, pač pa naj me najde v veseljem in vztrajnem upanju na „slavo, ki se bo razodela“ po moči Jezusa Kristusa tudi nad menoj.

Ne vemo ne ure ne dneva, kdaj bo končano naše tekmovanje za dosego tega cilja. „Dolgost življenja našega je kratka“ je modroval Prešeren. Torej začenjajmo svoje dneve z mislijo na Boga in zaključimo jih prav tako, da svojega velikega in končnega cilja ne bi zgrešili.

**Izrazi
človeške
solidarnosti
in narodne
zavesti
ob sojenju
na
Roški cesti
v
Ljubljani
in molitev
za mir in
pravičnost
v
frančiškanski
cerkvi**

Naše slovenstvo je vezano na silo. ljubezni

Včasih režemo sami sebi, z najboljšim namenom. . . žile.

To delamo na primer, kadar navdušujemo mladino, naj goji svoj materni jezik, pa v isti sapi dodajamo, naj store to kljub temu, da bo ta v nekaj rodovih gotovo utonil v tujem morju.

Pri tem smo prepričani, da govorimo objektivno, kakor da bi šlo za nekak nesprenmljiv in splošen zakon, proti kateremu smo brez moči.

Vendar, ali smo ljudje res do take mere nebogljeni žrtve okoliščin, da nam ne preostane drugega kakor vdano sprejeti „usojeni“ nam potek? Ali ni iz krščanskega pa tudi splošno človeškega stališča treba poudariti prav nasprotno, da nam na moralnem področju vrednot ni „usojeno“ nič, česar sami nismo pripravljene sprejeti?

Nobena vrednota se ne izgubi „po sili razmer“ ali po „neizbežnem zgodovinskem razvoju“ brez človekovega privoljenja. In slovenstvo ter z njim slovenski jezik je za Slovence brez dvoma vrednota. Čemu bi nam bila izguba te neizbežno usojena?

Slovenstvo bo živelo v Slovencih, na svoji zemlji in v svetu, dokler nam bo po-

menilo vrednoto, dokler bomo zanj pripravljene žrtvovati, dokler si bomo med seboj pomagali, dokler bo med nami doma vzajemnost, dokler bomo povezani z vezmi preteklosti in skupne slovenske bodočnosti.

Naše slovenstvo ni vezano ne na kalendar ne na tek generacij, temveč na silo ljubezni, ki jo živimo in jo bodo živeli naši potomci. Če bi bilo med rojaki konec te življenjske sile, če bi sebičnost uničila smisel za narodno občestvo, takrat nas bo „neizbežno“ konec, bodisi na lastni zemlji bodisi kjerkoli. V nasprotnem primeru pa se nam ni bati zunanjih, „slepih sil“ razvoja.

Nikjer ni rečeno, da bodo otroci manj ljubili svoj rod kakor dedje. Res pa je, če očetje in matere niso več pripravljene doprinašati žrtev za svoj narod, če ne čutijo ljubezni do svojega rodu, če ugodnost potrošniškega životarjenja cenijo bolj od družinske dediščine, so s svojo sebičnostjo krivi, da njih otroci rastejo brez korenin. Pa še v tem primeru bo marsikdo od opeharjenih vnukov pričel sam iskati vrednote, ki so jih starši zavrgli.

Determinizem na osebnem in družbenem področju je v nasprotju z resnico o človekovi svobodi. Človek, enkratna in neponovljiva božja stvar, gospodar zemlje po božji volji, ni podvržen

Baragov dan

Baraga je prav gotovo eden največjih mož slovenskega naroda. Zadnja leta, ko se je vse bolj razvilo zanimanje zanj ob soglasnem prizadevanju Slovencev iz domovine in predvsem Amerike, da bi čim hitreje stekel postopek za njegovo beatifikacijo, so v domovini organizirali Baragov dan. Namen tega dneva je, da bi tega svojega rojaka spoznalo čim več Slovencev. Potrebno je, da se zavemo

nujnemu prilagajanju večini. Nasprotno, način življenja in mišljenja drugih ni bil za samozavestnega človeka, predvsem pa še za kristjane, nikdar zadosten izgovor za lastno neodgovorno vedenje in vrednotenje.

Seveda ni lahko ohranjati svojega načina življenja, svojih vrednot sredi drugačnega sveta. A kaj velikega je še kdaj bilo lahko? Prav iskanje „lahkih poti“ zavaja družbo v razkroj in človeka v oseben propad.

Neodgovorno „samozadovoljstvo“ pomeni za množico, ki ga sprejema, neke vrste poceni mamilo. Gre v resnici za degeneracijo družbe, katere ne smemo posnemati, marveč se ji moramo, na tem področju, upreti. Upor zmotnemu javnemu mnenju, modi, povprečnosti je pričetek osebne rasti. Vsako popuščanje od osebnega in lastnega pa je v bistvu beg pred odgovornostjo za zaupane nam vrednote. To pa kaže na pomanjkanje poguma, ki je moralna krepost.

Kadar bomo o odgovornosti za svoje vrednote in o neodgovornosti za svoj rod govorili s tako gotovostjo, kakor delamo to pogosto o „neizbežnosti“ narodne smrti, bomo pripomogli, da bo vsa naša pozornost obrnjena v življenje in rast. To pa bo imelo zdrave posledice pri posameznikih in po naših družinah, ki so osnovne celice vsega, tudi narodnega, biološkega, moralnega in kulturnega življenja.

Slovenska himna se pričinja z vzklikom: Naprej! in nima ritma pogrebne koračnice.

-žar-
(Družina in dom 10/87)

**Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat
dan,
da koder sonce
hodi
prepir iz sveta bo
pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag,
le sosed bo mejak.**

svojih mož in žena, ki so ponesli s svojim življenjem in delom sadove slovenske vernosti v dežele daleč po svetu. Tudi slovenska Cerkev je del bogastva božjega na zemlji. Enako pomemben kot katerakoli druga delna Cerkev. Morda se moremo pohvaliti v zgodovini celo s sorazmerno velikim številom izrednih mož in žena. In tudi dandanes se nam pred krščanskim svetom ni treba skrivati, saj imamo lepo število zavzetih in do skrajnih moči predanih misijonarjev.

Letošnji Baragov dan je potekal v Ribnici na Dolenjskem. Slavje v cerkvi je spremljalo veliko pripravljalnih in vzporednih prireditev. Umetnik Stane Jarm iz Kočevja je za to priliko upodobil misijonarja, ko krščuje indijanskega otroka. Mladi iz župnije Sveti Gregor so pripravili igro iz življenja tega svetnika. Besedilo je prav za to priliko pripravil tamkajšnji župnik. Vse to je lepo uvedlo množico vernikov v slovesno bogoslužje, ki ga je vodil ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Navzoči so bili predstavniki vseh treh slovenskih škofij. Nadškof Turk, škof Jenko, mariborski pomožni škof Smej, posebno veselje je pripravil s svojim prihodom škof Lenič, ki je pred kratkim prišel iz bolnišnice. Nadškof se je v pridigi spomnil še drugih slovenskih kandidatov za blažene: Slomška in Gnidovca.

Baragovi dnevi, ki jih praznujejo Slovenci tudi na tujem, posebej v Ameriki, potekajo v znamenju razglašanja omike in srčne kulture. Kakor je to Baraga ves navdušen in goreč za evangelij in kulturni vzpon posredoval Indijancem, tako smo tudi mi dolžni sprejeti svoje naloge v svetu, kjer živimo: v družinah, župnijah, v družbi, v izseljenstvu . . . Postati moramo nosilci kulture, da bi vzgajali mladi rod ne le z besedo ampak z zgledom, ki privlači. Ne moremo se samo hvaliti, da izhajamo iz kulturnega okolja, ampak imamo dolžnost, da to zrelost vsaj ohranimo, če je že ne moremo razvijati naprej. Z ene strani smo priče velikemu napredku civilizacije in tehničnih pripomočkov, hkrati pa ugotavljamo, kako se prav danes pred očmi vsega sveta kršijo najosnovnejše človekove pravice in zametajo krščanske vrednote. Baragovi dnevi nas obvezujejo, naj sprejmemo njegov dober zgled prav vsi v Cerkvi od škofov do vseh vernikov, ker smo vsi odgovorni za te vrednote v našem narodu in v svetu.

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

DRUŽINA: KAM PLOVEMO?

Tržaški pisatelj Alojz Rebula je dal izčrpnemu in obsežnemu predavanju (na študijskih dnevih Draga 88 — op. NL) naslov: Kam plovemo?

Kam plovemo? V skupni slovenski kulturni prostor? V lastno svobodno državnost?

Povojna Slovenija v Rebulovi diagnozi: ograjena z električnim pastirjem leninizma, zanjo ne obstaja zamejstvo, zdomstvo, izseljenstvo; matična depresivnost, zamejsko odmiranje, zdomska razpršenost; zavita v zanosna gesla, za vse čase odrešena, medtem pa je Kočevski Rog goltal v svoja brezna miriada mladih Slovencev, poleg tega pa še druga brutalizacija življenja, samomorilska obsedenost, izseljevanje v tujino; izhlapevanje narodne zavesti, zagledanost v „tujno prevzetijo“, psihološka razdržavljenost slovenskega človeka.

Skupni slovenski kulturni prostor — to je nova iznajdba, ali pa so to zavesti imeli že pred nami? Imeli so jo od Trubarja do Kocbeka, v usodnem povojnem času je šivala ta kulturni prostor „depolitizirana, desocializirana in obubožana slovenska Cerkev“, ta „božja postojanka resnice in ljubezni“, edina pokončnost sredi razvalin.

Socializem doslej: ljudi je potisnil v osamelost in zasebnost, v porabniško vrtičkarstvo in oprezno apolitičnost. Zavešč širšega slovenskega prostora so v glavnem kovali ljudje zunaj matične Slovenije.

Slovenci, matični, zamejski in zdovski, dejansko plujemo tja, kamor sami hočemo. To se pravi: če bomo hiral v matici, ne bomo hiral v prvi vrsti zaradi zastarele industrije, južne imigracije in centralistične ustave. In če bomo hiral zunaj matice, ne bomo hiral predvsem zaradi asimilacijskih procesov, takšnih ali drugačnih šolskih zakonodaj in globalnih zaščit. V vseh treh Slovenijah bomo hiral predvsem zaradi svoje lastne nemoči, duhovne in biološke. Kakor bomo v skupni nadzemeljski Sloveniji živeli predvsem od lastne volje, od nezlomljive volje, da preživimo.

DRUŽINA, Ljubljana, 11. sep. 88/6.

TELEKS: ČLOVEKOVE PRAVICE — BISTVO DEMOKRACIJE

Iz pogovora, ki ga je imela revija TELEKS z dr. Ljubom Bavconom, dr. Antonom Stresom in Petrom Bekešem, objavljamo nekaj najzanimivejših ugotovitev. — Op. NL.

TELEKS: Danes bi že težko našli koga, ki bi odkrito zaničeval vrednost človekovih pravic. Namesto brezobzirnosti pa je nastopila hinavščina: kršitve se zavijejo v velike besede.

BEKES: Hinavščina je v tem, da se kršitvam poišče legalno pravno obliko in predstavi kot legitimne domači in svetovni javnosti.

BAVCON: Tudi ustanova moralnopolitične primernosti pri nas je temeljila na predpisih.

STRES: Totalitarni režim poskuša vrednote prevrednotiti: tisto, kar velja za dobro, spremeni v slabo, in kar velja za slabo, v dobro. Zato je v totalitarizmu tako pomembna ideologija. Če je nasilje odkrito, je proti njemu laže organizirati odpor; če je prikrito, kot v totalitarizmu, kjer ena ideologija prevrednoti vrednote, se stvari prikažejo ljudem v drugačni luči in jih zaslepijo. V tem pogledu je ta hinavščina nevarnejša.

Mislím, da imamo (pri Svetu za varstvo človekovih pravic) dobrega zaveznika, ki se je pri nas kar dobro postavil na lastne noge. To je javno mnenje, ki v Sloveniji že kar deluje. Svet za varstvo človekovih pravic nima nobene dejanske moči, javno mnenje pa je moč, pred katero mnogi trepetajo.

Vprašanje strank je pri nas bav-bav, hkrati pa vemo, da brez določenega političnega pluralizma ne bo šlo. To, kar se zdaj pojavlja — kmečka zveza, demokratična zveza razuma — ne bi smelo biti nekakšen nebodigatreba. Nekdo je pred kratkim dejal: če bi delovala SZDL, tega ne bi bilo treba. Torej nekomu že spet ni prav, da so. Meni pa se zdi, da je dobro, da te skupine zaživijo, da se vzpostavi dialog, da se poiščejo najboljše rešitve, ki bodo zadovoljevale vse različne interese.

TELEKS, Ljubljana, 29. sep. 88/16—17.

MLADINA: KONTRAOBVEŠČEVALCI V ZSMS?

Odbor za varstvo človekovih pravic in predsednik RK ZSMS ugotavljata, da njuno delo kontinuirano spremljajo jugoslovanske tajne službe.

„Navedbe Odbora za varstvo človekovih pravic v njegovem sporočilu za javnost sprožajo utemeljen sum, da je naša ‚samoupravna socialistična družba‘ skozinsko ‚prestreljena‘ s policijsko-obveščevalnimi metodami in službami. Ozadje ljubljanskega procesa, ki očitno sega v začetek osemdesetih let, s sistematičnim nadzorom tajnih služb nad legalno DPO-ZSM, kaže na to, da so letošnji dogodki (spo-

mladanski vključno z ljubljanskim procesom) res največji politični eksces pri nas po vojni." Citirali smo skorajda že alarmantno izjavo predsednika Republiške konference ZSMS Jožeta Školčca.

Odborovo 52. sporočilo javnosti: „Na Odbor so prišla pričevanja, ki so po vseh Odboru preverljivih znakov verodostojna, da se je poseganje vojske in njenih varnostnih organov na civilno področje, konkretno v celotno delovanje vodstev in glasil ZSM Slovenije na vseh ravneh in nekaterih drugih uradništev v Sloveniji (s prisluškovanjem, s pridobivanjem sodelavcev-informatorjev in z drugimi obveščevalnimi metodami), začelo že precej pred izdajo spornega dokumenta ljubljanskega sodnega procesa. S tem naj bi varnostna služba JLA iz kontraobveščevalne službe postala tudi politično obveščevalna služba.“

Ribičič je (rekel), „da je KOS (kontraobveščevalna služba JLA, op. NL) ostal nedotakljiv, siva eminenca — vse do danes“. Védenje, da nad „samoupravno socialistično družbo“ bdi (poleg službe državne varnosti — op. NL) še ena obveščevalna organizacija, ki se skriva, je v javnosti delovalo kot šok.

Varnostna služba JLA ali služba varnosti JLA je poleg službe državne varnosti (SDV) in obveščevalne službe zveznega sekretariata za zunanje zadeve zagotovo ena od treh organizacij, za katere je mogoče trditi, da obstajajo v tej državi, da so del policijsko-obveščevalnega sistema in da so prisotne v vseh družbenih porah. Njihov misterij, še zlasti varnostne službe JLA, je popoln. Njen center je v Beogradu.

Odbor za varstvo človekovih pravic zaključuje svoje sporočilo javnosti: „Nobenega dvoma ni, da gre pri vseh teh postopkih za izvajanje dolgoročno načrtovane akcije, katere glavna tarča je slovenska politika, ki je sedaj na prelomni točki: ali popustiti pritiskom in sodelovati v protiuustavni represiji ali pa se skupaj z vso demokratično slovensko, jugoslovansko in armadno javnostjo ter ob podpori svetovne demokratične javnosti tej represiji upreti.“

MLADINA, Ljubljana, 30. sep. 88/8—10.

TELEKS:

VELIKE OČI TAJNIH SLUŽB

15. aprila 1952. leta je Edvard Kocbek v svoj dnevnik zapisal: „Včeraj mi je prijatelj povedal vest, ki me je globoko prizadela. V. M., ki je decembra začel z obiski pri meni, je udbovski konfident. Prijatelj prijatelja mu je v nenadnem osebnem spopadu iztrgal to priznanje, da je že tri leta v tako sramotni službi . . . Ne mori me tisto, kar sem mu v treh-štirih obiskih pripovedoval, kajti ni dvoma, da sem mu povedal stvari, ki si jih udbovci s slastjo zapisujejo, in prav tako ni dvoma, da si jih je M. še nalašč garniral, da bi se dopadle pasjemu gospodarju, pravim, da me vse to ne moti, pač pa me vznemirja splošen in vedno bolj učinkovit način takšnega moderne policijskega ustrahovanja.“

Kocbek dalje ugotavlja, kako vse to pomeni lomljenje človekove moralne suverenosti, poniževanje njegove osebne resnice, zasramovanje njegove notranjosti, drobljenje

njegove zavesti, mehaniziranje volje in počasnega, temeljitega odtujevanja samega sebi.

Proces proti četverici pred ljubljanskim vojaškim sodiščem je odprl tudi pomisleke in odkrita nasprotovanja proti tistemu delu državne represije, zlasti pa občinskega nadzora, ki med ljudmi vzbuja strahospoštovanje in nedoločne bojzani. Gre za v javnosti še vedno poimenovano „udbo“, za službo državne varnosti oziroma natančneje rečeno — obveščevalno službo notranje varnostnih organov. O njih, pa tudi o znamenitem KOS-u (vojaški kontraobveščevalni službi) do letošnjega leta ni bilo v javnosti nobenega posebnega zanimanja. Ljubljanski proces, zlasti pa zadnje sporočilo Odbora za varstvo človekovih pravic, pa odpirajo nekatera nova (stara!) vprašanja o metodah dela teh varnostnih služb, o njihovih pristojnostih, pooblastilih; še zlasti pa seveda vprašanje, kako zagotoviti večji družbeni nadzor nad njimi.

V zahodnih demokracijah načeloma ne vloga države in ne njenih varnostnih organov ni sporna: (varnostni organi) ne služijo takšni ali drugačni ideologiji, politični struji, stranki itn. Kakor hitro pa vzamemo pod lupo enopartijske sisteme, se vloga, naloge in funkcije službe državljskega nadzora v temelju spremenijo. Dejstvo je, da vsi vzhodni (socialistični in komunistični) režimi temeljijo na popolnoma drugačnih razmerjih med državo, službami nadzora in državljanji. Ker se v teh sistemih država enači z vladajočo ideologijo, je poglavitna naloga služb državne varnosti, da ohranjajo in vzdržujejo to in takšno oblast. Vsaka drugačnost od uradne, vsaka oblika pluralizma, nestrinjanja in zgolj pasivnega odpora proti takšni državi je zatorej nezaželena, nesprejemljiva in večkrat tudi kazniva. Kvalificira se kot napad na družbeno ureditev in njene temelje, celo kot napad na državo, kajti država je v tem primeru partija, je ideologija. Zato je v večini vzhodnih političnih sistemov ena od najpomembnejših nalog in funkcij služb državne varnosti obramba vladajoče ideologije, ki se čestokrat sprevrže zgolj v obrambo posameznih političnih močtev in njihovih interesov.

TELEKS, Ljubljana, 29. sep. 88/6—9.

DRUŽINA:

SPET SO NAS PREŠTEVALI

Komaj dobro leto je minilo, odkar smo v Družini zgroženi ugotavljali, kako v naši najjužnejši republiki Makedoniji z najvišjimi uradnimi blagoslovi začenjajo gonjo proti verouku. Začelo se je v skopski občini Čair, kjer so najprej z anketami in s pomočjo Uprave javne varnosti ugotavljali, koliko učencev obiskuje verouk. Na podlagi številskosti so potem sprejeli delovni načrt, v katerem je bila na prvem mestu pobuda za dopolnilo zakona, ki naj bi mladim do petnajstega leta prepovedal obiskovanje verouka. Temu je sledila vrsta bolj ali manj odkritih akcij, ki naj bi otroke odtegnile verskemu pouku.

Lokalni funkcionar je takrat javno povedal tudi tole: „Ali ni prišel čas, da naredimo konec širjenju nekega anahronizma (verovanja), pa čeprav je le-ta zakonsko zaščiteno? Pa (dalje na strani 13)

Slovenija
Moja dežela

na sploh

DRAŽJE POŠTNE STORITVE

V začetku oktobra so se poštne storitve v Sloveniji povečale za 10,5 odstotka. Po mnenju poznavalcev poštne gospodarstva, te podražitve niso bile dovolj visoke, da bi

se poštne storitve zboljšale. Tako je treba od 5. oktobra naprej odšteti za pismo do 20 gramov 220 dinarjev, za dopisnico 170 dinarjev, za telegrafski impulz 31 dinarjev. Najbolj se je podražil telefon, saj bo odslej stal trminutni krajevni pogovor 70 dinarjev ali 55 odstotkov več kot doslej. Na tiskovni konferenci je ptt predstavila tudi prvi jugoslovanski imenik za uporabnike telefaksov, ki jih je v Jugoslaviji približno 1500, od tega v Sloveniji kar 600. V Sloveniji so na glavnih poštah na razpolago javni teleksi.

„SOLIDARNOST V DEJANJIH“

Tako se imenuje akcija, ki jo je izvedel Rdeči križ Slovenije med slovenskimi likovnimi umetniki. Svoja umetniška dela je sedem priznanih slikarjev darovalo tej humanitarni organizaciji, ki jih bo prodala, izkupiček pa bo namenjen človekoljubni dejavnosti Rdečega križa. V akcijo so se vključili slikarji: Jure Cekuta iz Celja, Danilo Emeršič iz Ljubljane, Franc Golob iz Nove Gorice, Zdenka Golob iz Ljubljane, Božidar Jakac iz Ljubljane, Janez Knez iz Trbovelj in Tone Lapajne iz Ljubljane.

DOB pri Domžalah je velika gručasta vas v ravnini ob Radomlji. Zadaj Kamniške planine.

Vsi nosimo odgovornost za vsa dejanja organizacij, v katerih smo sodelovali od leta 1941. (Pisec je sodeloval tudi v KP in OZNi. — op. NL.) Brez tega priznanja ne moremo priti do narodne sprave, brez narodne sprave pa za nas kot narod ni preživetja. — France Bučar.

MLADINA, Ljubljana, 16. sep. 88/4.

ZBOROVANJE SLOVENSkih ZGODOVINARJEV

Približno tristo slovenskih zgodovinarjev je na 24. zborovanju na Ptuj sprejelo posebno izjavo za javnost, s katero so slovensko vlado pozvali, da v ustavni razpravi brani naravno in legitimno pravico slovenskega naroda do suverenosti in samoodločbe. Na tem zborovanju so osvetlili tudi nekatere pomembne elemente leta 1918 v slovenski zgodovini, ki so si ga izbrali za glavno temo posveta. Med zgodovinarji, ki so na to temo pripravili svoje strokovne prispevke, je bil tudi dr. Bogdan Novak, predavatelj na univerzi Toledo v ZDA, ki je predstavil delovanje ameriških Slovencev za ustanovitev prve jugoslovanske države.

POD OKRILJEM SOCIALISTIČNE ZVEZE

je bil 4. oktobra ustanovljen v Ljubljani svet za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Z javnim glasovanjem je bil za predsednika izvoljen dr. Ljubo Bavcon, za podpredsednika dr. Danilo Türk in za sekretarja Vojko Volk. Med člani sveta sta tudi dr. Stanko Ojnik in dr. Anton Stres, oba profesorja na bogoslovni fakulteti v Ljubljani. Nekateri razpravljalci na ustanovnem sestanku so bili zelo konkretni in so med drugim predlagali, „da je tre-

Sava pod Kranjem, PREBAČEVO. Zadaj vrh Storžiča.

ba v naši zakonodaji zagotoviti tudi enakopravnost glede na politično prepričanje, pravico do osebne (ne zasebne) verske svobode, odpravo 133. členu KZJ, pravico Rdečega križa, da tudi v miru preverja bivalne razmere zapornikov oziroma priprtih, itd.“ (Delo, 5. okt. 1988)

od tu in tam

CELJE

Celodnevna Osnovna šola Franc Roš v Celju vključuje letos 565 učencev, kar 174 njihovih staršev pa je že prvi mesec šolskega leta „pozabilo“ plačati stroške šolske prehrane za svoje otroke. Ti seveda niso majhni, saj je treba vedeti, da otroci šole dobivajo iz šolske kuhinje malici in kosilo. Po besedah ravnateljice gre za več kot milijardo starih dinarjev, ki so jo dolžni pozabljivi starši. Brez tega denarja pa šola skorajda ne more sproti kupovati potrebne hrane. Sedanje težke gospodarske razmere v državi so močno okr-

nile družinske proračune, tako da mnogi starši enostavno ne morejo plačevati šolskih terjatev.

JELENDOL

Na kopišču, v lovskem revirju Košuta, je 3. oktobra zjutraj zahodnonemški lovec, gost DO Kozorog iz Kamnika, ustrelil kapitalnega jelena. Strokovnjaki so rogovje nepravilnega osemnajsteraka ocenili z 219,61 točkami, to pa je dovolj za zlato medaljo. Če bi ocena trofeje preseгла 220 točk, bi okras desetletnega jelena ostal v Jugoslaviji, uplenitelju pa bi dovolili le odlitek rogovja. Trofeja je vrhunska, hkrati pa tudi dokaz, da se v praksi izvršuje meddržavni sporazum o načrtni gojitvi jelenjadi na obeh straneh Karavank. Lovec je za trofejo odštel približno 20 tisoč nemških mark.

LJUBLJANA

V Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani so oktobra pripravili razstavo o nemškem pesniku, pisatelju, publicistu ter široko družbeno angažiranemu razumniku Heinrichu Heineju. Vse-

No, da ne samo Slovincem, ampak vsem povprečnim Jugoslovanom dandanes v Jugoslaviji ni dobro, da čedalje teže živijo in da se jim tudi nič dobrega ne obeta, je že kruta resnica. — Draga Ahačič.

DELO, 24. sep. 88/18.

binsko je bila zasnovana tako, da je s fotografskim gradivom prikazala Heinejevo življenjsko pot, v knjigah in drugih publikacijah pa je bilo predstavljeno njegovo izvorno delo, prevodi in dela sodobnikov, na katera je imel največji vpliv. Obiskovalcem razstave je bila na voljo tudi video kasete o tem nemškem pesniku. Razstavo so pripravili NUK, Kulturni in informacijski center ZRN iz Zagreba in Oddelek za germanske jezike na univerzi v Ljubljani.

LJUBLJANA

Konec septembra so ljubljanski železničarji zaradi povečanega zanimanja za oprtni prevoz tovornjakov iz Ljubljane do Münchna uvedli še drugi tovrstni vlak. Prvi, ki se je že dobro uveljavil, odhaja z moščanske tovrne postaje pozno popoldne, novi pa sredi dopoldneva. Različni oprtni vlaki, na katere naložijo tovornjake in priklopnike ali pa samo prikolice, so se v svetu že dodobra uveljavili, na Slovenskem pa sta vlaka med Münchnom in Ljubljano še prvi lastovki.

MARIBOR

Že nekaj let nastaja ob južni mariborski cestni vpadnici novo blagovno središče, ki zdaj zajema več stavb, med njimi tudi Vemo in novo carinarnico. V začetku oktobra so se začeli seliti v nove prostore tudi cariniki, ki so jim Gradisovi gradbeniki že po 15 mesecih

predali ključe. Nova zgradba mariborske carinarnice se odlikuje tudi po lepi in sodobni arhitekturi, ki jo je zasnoval arhitekt Ljubo Mišič. V novi zgradbi so tudi prostori za špediterje, pošto, restavracijo in drugo.

MURSKA SOBOTA

Na selekcijski farmi Kmetijskega gospodarstva Rakičan, ki je ena največjih v državi, so zahodnonemški strokovnjaki skupaj s slovenskimi kolegi uspešno presadili tristo prašičjih zarodkov v trinajst plemenskih svinj. Pet dni stare zarodke so neposredno pred operacijo pripeljali iz ZR Nemčije. To je doslej prvi primer presaditve prašičjih zarodkov, prenesenih iz ene v drugo evropsko državo, podobno presaditev pri svinjah pa so opravili zahodnonemški strokovnjaki v Argentini. Nemški strokovnjaki so s postopkom presaditve seznanili tudi strokovnjake z vseh slovenskih prašičjih farm in strokovnih institucij.

MURSKA SOBOTA

Sodeč po tričetrletnih poslovnih rezultatih bo soboška Mura z izvozom konfekcije na konvertibilne trge v petindvajset držav letos iztržila rekordnih 55 do 60 milijonov dolarjev. To pomeni, da je Mura letos namenila kar tri četrtine proizvodnje za izvoz in da njen izvoz pomeni kar polovico izvoza slo-

venskih konfektionarjev, v državnem merilu pa je njen delež petnajst odstoten. S tako uspešnim izvozom bo Mura tudi letos ustvarila izredno velik devizni presežek, saj bo uvozila le za deset milijonov dolarjev materiala oziroma opreme.

NOVA GORICA

Občinska skupščina je v začetku oktobra sprejela izjavo, v kateri odločno zavrača žaljive in neutemeljene napade srbskih časopisov in samozvanih politikantov iz Srbije na posamezne slovenske politike. „Vendar pa mislimo, da v tem primeru ne gre več le za napade na osebnosti Jožeta Smoleta, Milana Kučana, Janeza Stanovnika in še nekaterih drugih, marveč je v ozadju tega početja slabo skrita namera razvrednotiti sedanje družbene razvojne usmeritve pri nas v Sloveniji nasploh. Napade na omenjene politike zato pretežni del naše javnosti doživlja kot izraz zanikanja ali podcenjevanja naše lastne narodne zrelosti in suverenosti. V njih vidi poskus načrtnega miniranja programov naše hitrejšje demokratične prenove s preživeli metodami ustvarjanja različnih pritiskov s pomočjo cenene ulične demagogije in množične histerije, v hrupu katere ni več mogoč noben razumen dialoški stik z drugačnim in različnim.“

PIRAN

Le nekaj dni pred slovesnim odprtjem prenovljene Tartinijeve hiše se je umetnostni zgodovinarke Sonji Hoyer posrečilo pomembno odkritje v zvezi z avtorstvom poslikave v prvem nadstropju te več stoletij stare piranske stavbe. Zgodovinarke je odkrila, da je grafične predloge za te zdaj restavrirane poslikave izdelal Pietro Gaspari (1720—1785) iz znane beneške umetniške družine. Sonja Hoyer je tudi ugotovila, da se Gasparijeve grafike nahajajo v neki privatni zbirki v Padovi. Po besedah umetnostne zgodovinarke na območju Slovenije še ni takega pri-

Križ v okolici DOMŽAL.

mera, da bi za podobne poslikave odkrili grafične predloge ali avtorja.

POLZELA

Krompirja je bilo letos za ozimnico bolj malo, zato mnogi niso vedeli, kako bi se s tem živilom preskrbeli po zmereni ceni. V Tovarni nogavic na Polzeli je svojim članom priskočil na pomoč sindikat in priskrbel zadostne količine krompirja po 1150 dinarjev za kilogram. Krompir bodo delavci lahko plačali v dveh obrokih.

RADENCI

V tukajšnjem zdravilišču se še posebej v zadnjem obdobju trudijo, da bi vse naravne možnosti, ki jih imajo, temeljito izrabili tudi v zdravstvene namene in na ta način razširili zdravniško ponudbo. Letos so izdelali bioklimatsko analizo kraja in širše okolice, spoznanja pa vključil v program zdravljenja gostov. V jeseni pa so se lotili, in sicer po vzorcu še nekaterih drugih zdravilišč v Sloveniji, tudi zdravljenja z vročimi blatnimi oblogami. „Kar dolgo smo v Pomurju iskali mulj, ki bi bil po termičnih lastnostih in sestavi prime-

**Gospodarska kri-
za nas je pripeljala
do tega, da je čeda-
lje več ljudi na robu
lakote. A še huje je,
ker ljudje izgubljajo
zaupanje v državne
institucije in vodst-
va. Zato prav nič ne
preseneča, da gre-
do na ulice. — Tomaž
Ertl, republiški se-
kretar za notranje
zadeve SR Slovenije.
DELO, Ljubljana,
22. sep. 88/2.**

Svobodne neposredne volitve in parlamentarni demokratični sistem naj določata in nadzorujeta oblast. Boj za oblast razumem kot nekaj povsem samoumevnega, ker nisem za to, da bi bila nekomu večno zagotovljena. Od tod izhaja potreba po političnem pluralizmu. — Igor Bavčar, predsednik Odbora za človekove pravice.

DELO, Ljubljana, 24. sep. 88/20.

ren za zdravljenje. Našli smo ga v Negovskem jezeru, naša predvidevanja o njegovih lastnostih pa so potrdili še v Peyštanah na Češkem, na zagrebškem inštitutu za fizikalno medicino in balneokologijo ter na ljubljanski biotehnični fakulteti.“

STIČNA

Pod oboki križnega hodnika cistercijskega samostana je 29. septembra Državna založba Slovenije predstavila novo knjigo dr. Marjana Zadnikarja z naslovom Križni hodnik pripoveduje. Novo delo o slovenski samostanski kulturi pripoveduje tudi na esejističen, deloma tudi literarni način videnja osrednje samostanske komunikacije. Cistercijski samostan je doživel v svojem častitljivem obdobju od nastanka leta 1132—35, ko so bili zgrajeni samostanski objekti, in leta 1156, ko je bila posvečena cerkev, že marsikatero prezidavo. Med sedemdesetimi prvovrstnimi kulturno zgodovinskimi spomeniki sodi stiški samostan v sam vrh romanske in zgodnjegotske umetnosti.

SEŽANA

V Kosovelovi knjižnici so v počastitev 60-letnice priljubljenega pesnika Tonea Pavčka pripravili kulturniško srečanje. Na ogled je bila razstava Pavčkovih literarnih del, v knjižnico pa so povabili tudi letošnjega Prešernovega nagrajenca Janeza Boljko ter pripravili

razstavo njegovih grafik. Na večeru sta sodelovala tudi Andrej Inkret in Vladimir Jurc.

ŠKOFJA LOKA

Občinski komite socialistične zveze je dobil iz Smederevske Palanke, s škofjeloško pobratene občine iz Srbije, povabilo, naj se njihova delegacija udeleži mitinga solidarnosti s srbskim prebivalstvom na Kosovu, ki da je preganjano. Na izredni seji socialistične zveze so sklenili, da se mitinga ne bodo udeležili. Kot razlog so navedli, da so Škofjeločani zaskrbljeni nad sporočili z mitingov („Dajte nam orožje“, „Pobijte Šiptarje“). Zato zavračajo vsebino teh mitingov, na katerih se zavzemajo za prevlado Srbov nad Albanci in drugimi jugoslovanskimi narodi, kar je v nasprotju s sklepi Avnoja. Strinjajo se tudi z vsemi stališči slovenskih politikov.

VELIKA POLANA

Gasilci iz Velike Polane so dobili iz Avstrije sodoben gasilski avto. Vozilo jim je podaril Wilhelm Gloger iz Salzburga. V avtu sta črpalka in tisočlitrski rezervoar. Vozilo, ki ni povsem novo, bodo Polančani dopolnili za potrebe požarnega varstva. Ob prevzemu so ga gasilci, ki so bili darila nadvse veseli, preizkusili in ugotovili, da dela brezhibno. Sedaj jih čakata še registracija vozila in prepis. Ob prevzemu in krstu vozila v Kranjčevi Polani bodo medse povabili tudi plemenitega darovalca.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Letošnje šolsko leto so šolarji osnovne šole Videm ob Ščavnici začeli v novih prostorih. Dobili so devet učilnic za kabinetni pouk. Novi prostori bodo 324 učencem omogočili sodobnejši pouk, saj bodo lahko ukinili večizmenski pouk, ki je bil breme predvsem za tiste, ki niso imeli možnosti prevoza z avtobusi.

Nova cerkev v ŽREČAH, povečana v letošnjem letu

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

zamenjajmo zakon! Ne pravim, da bi verske skupnosti ne smele organizirati šol za izobraževanje lastnih kadrov, smo pa odločno proti verskemu pouku za najmlajše. Verouk postavlja osnovno šolo v vlogo gasilca, ki mora gasiti požar, povzročen ne iz malomarnosti, temveč na povsem zakonit način."

Nedavno je mestni komite za izobraževanje, znanost, kulturo in telesno kulturo mesta Skopja izdal besedilo na šestih straneh, ki popisuje uspehe kampanje. Že naslov je dovolj zgovoren: „Uresničevanje operativnega programa ukrepov in dejavnosti, nosilci nalog in čas delovanja za pobijanje družbeno škodljivega vpliva verouka na del učencev do petnajstega leta starosti v mestu Skopju“. Za ilustracijo bodo zadostovale nekatere „poduzete mjere i aktivnosti“, ki jih besedilo obširno navaja.

Skopska mestna skupščina je predlagala republiškemuo sobranju Makedonije, naj spremeni zakon, ki bo onemogočil verski pouk mladim do petnajstega leta starosti. Šole, kjer so učenci hodili k verouku, so tako začele uresničevati nekatere ukrepe. Na prvem mestu so tudi ob sobotah uvedli pouk ali obvezne zunajšolske dejavnosti, da so učencem preprečili obiskovanje verouka. Šolski inšpektorji so (in to še delajo) redno zasledovali gibanje števila obiskovalcev verouka in primerno ukrepali. V teku je „idejna in delovna diferenciacija“ po delovnih organizacijah. Ta zadnji ukrep je zelo nejasen, hkrati pa zelo nevaren. Najbrž pomeni pregon učiteljev, ki se s takšnimi ukrepi ne strinjajo.

Uspeh seveda ni mogel izostati in statistična tabela se pohvali z njim. Pregled obsega pet skopskih občin, v katerih je leta 1977 obiskovalo verouk 1549 učencev. V letošnjem šolskem letu obiskuje verouk le 477 učencev.

Ni mogoče razumeti, da se to dogaja v Jugoslaviji, ki že od zore svojega nastanka slovesno razglašča popolno enakost, osebno svobodo, svobodo vesti in veroizpovedi. Pa se ni oglasil noben javni tožilec, nobenemu čuvarju reda in zakonitosti se ni zdelo potrebno, da bi vzel v zaščito tiste ljudi, ki se jim očitno godi krivica.

No, sicer pa so tudi za zloglasni proces pred vojaškim sodiščem v Ljubljani ugledni pravniki ugotovili, da so sodniki materialno kršili slovensko ustavo, s katero stoji in pade naša suverenost. Pa kaj potem? Še vedno mirno sedijo v svojih pisarnah in se (verjetno) požvižgajo na vse ugovore in proteste. Pa naj kdo poskuša parkirati na prepovedanem področju, čeprav nikogar ne ovira in ne ogroža! Zakon to prepoveduje in nositi moraš posledice. Po vsem tem res ni čudno, če so vedno glasnejše trditve, da ne živimo v pravni državi.

V prvih povojnih letih smo poslušali predavanja o škodljivosti vere. Pri vojaki smo se zabavali ob temah o „religiji in praznoverju“. V starih časnikih lahko še danes prebiramo protiverske in proticerkvene tirade imenitnih imen

iz sveta politike, znanosti in kulture. Isti ljudje so po nekaj letih govorili drugače. Mnogi še živijo in bi ona svoja besedila najraje pozabili. Vsi skupaj smo se odprli humanizmu, dialogu, pluralistični družbi, v kateri imajo tudi verujoči in njihove verske skupnosti svoje mesto in poslanstvo. Kljub tako velikemu napredku se zdi, da se v nekaterih okoljih vračamo za trideset in več let nazaj. Ali je morebiti to slutnja rakovega koraka naše družbe na vseh področjih?

DRUŽINA, Ljubljana, 2. okt. 88/3.

TELEKS: ODMAŠITI UŠESA IN ODPRETI USTA

Na začetku sedemdesetih let sem bil aktivno udeležen v študentskem gibanju. Tam nekje od leta 1973 naprej se je policija začela intenzivno zanimati zame. V rednih presledkih sem dobival obiske na domu. Šlo naj bi le za neobvezne, informativne pogovore, v resnici pa je bil vse skupaj en sam dolgoleten pritisk. Kulminacijo je zadeva dosegla leta 1979, ko so mi na domu opravili hišno preiskavo. Za pričo so vzeli kar sosedbi (da človeka v domačem okolju še bolj diskreditirajo), vzeli so mi kup zapiskov, ki jih potem nisem nikoli več videl, ženo so najprej poslali na sprehod, potem pa jo zaslíševali ločeno od mene. In ko je glavni preiskovalec prišel do različnih podatkov pri njej in meni, je seveda začel z namigovanji o ločitvi, o skrhanih odnosih v zakonu in podobno.

Vem, drugi so doživeli še vse kaj hujšega, ampak prav o vsem tem bi bilo treba pisati. Sam sem v zvezi s to hišno preiskavo napisal dovolj konkretno radijsko igro, ki so jo potem tudi predvajali. In glej, čez noč se je vse spremenilo. Z obiski je bilo za vselej konec. In to je pravzaprav tisti nauk, ki ga hočem povedati še drugim. Osnovna taktika zaslíševalcev je prav v tem, da človeka zastrašijo in mu bolj ali manj brutalno zabičajo, da o svojih izkušnjah ne sme nikomur niti pisniti. Če jim to ne uspe, so svojo igro gladko izgubili.

Zato še enkrat ponavljam: vsa dejstva, vse podatke, vse izkušnje je treba spraviti v javnost. Brez vsiljene sramožljivosti, brez kančka slabe vesti. Da se ne bo še drugim dogajalo, kar se je prenekateremu od nas.

Jaša Zlobec

TELEKS, Ljubljana, 29. sep. 88/9.

DELO STAVKE V SLOVENIJI

V prvih osmih mesecih je bilo v slovenskih delovnih organizacijah 420 tako imenovanih konfliktnih situacij in 138 stavk. Stavkalo je več kot 32 tisoč delavcev. Največ stavk je bilo v industriji in rudarstvu (55%), v gradbeništvu (14,5%), v prometu (7%), v šolstvu (5%) in zdravstvu (3,6%).

DELO, Ljubljana, 24. sep. 88/19.

franc saleški finžgar

prerokovana

26. julija 1914 je izbruhnila prva svetovna vojna. Na vojno je moral tudi gospodar s Kozjega vrha nad Soro na Gorenjskem Blaž Jančar, doma pa pustil ženo s šestimi majhnimi otroki. Za pomoč na kmetiji je prosil neoženjenega posestnika Maticevega Franceta, ki v vojsko ni bil klican.

France je Jančarjevi Francki, ki je bila včasih njegovo dekle, na kmetiji pridno pomagal. Včasih se mu je prikradla misel, kaj bi bilo, ko bi ne bilo Blaža iz vojne več nazaj.

Francetova dekla Jera je iz ljubosumja tožila Francko župniku, češ da se ponuja Francetu. Ko je župnik Francko o tem vprašal, je ona to obrekovanje zavrnila, sprejela pa pod streho šestnajstletnega poljskega begunca Romana.

Vaška klepetulja Pikona se je zlagala, da je ves 17. polk vojakov zletel v zrak, ko je prišel na mine. V njem so bili moški iz teh krajev.

Francka je šla na pošto pogledat, če je kakšno pismo od Franceta.

Ko jo je poštarica zagledala, ji je samo z roko odmahnila, preden je Francka kaj vprašala. Jančarica je zamajala z glavo, poštarica je skomizgnila z rameni in jezno udarjala s pečatom na došla pisma.

Franca je tiho odšla.

Zunaj jo je ogovorila ženska izmed gruče: „Franca, ali imaš podporo?“

„Nimam je, ne!“ je rekla in se ni nič ustavila.

„Glejte!“ je hitela ženska. „Ta je tudi nima in je desetkrat bolj po-

trebna kot Zaplotnica in sto drugih! Take ženske, ki v hranilnico nosijo in imajo vino v kletih, odkar je vojna, dobe, me pa ne! Prav je, da je vojna, ko ni nobene pravice več na svetu!“ Ženska je pričela jezno mahati z rokami.

Pri tej priči se jih je nekaj odtrgalo od gruče in so šle.

„Viš jih, ker imajo slabo vest za voljo podpore, zato gredo!“ je razlagala kričava ženska in kazala za odhajajočimi.

Franca je šla potrta in žalostna proti domu. „Ves polk!“ ji je donel po ušesih sikavi glas potovke. Videla je njene krmežljave oči, v katerih ni bilo ne usmiljenja in ne žalosti. „Kako je pripovedovala grozno novico ta grda ženska! Samica, brezsrčna skupulja!“

Niti doma na hribu ni Jančarici odleglo. Vso noč je prebedela. Poslušala je hropenje težkih vlakov, zategnjene žvižge lokomotiv. Drugače so doneli kot sicer. Kakor stok tisočero v bolečinah umirajočih je bilo grgranje vlakov, žvižgi kakor obupni klici na pomoč.

Jančarica ni doma nikomur povedala, kar je slišala pred pošto. Kljub temu je pa vendar prišlo to poročilo v hribe in celo teta Urša je zvedela in je od strahu mendrala in stokala po hiši.

Zvedela je Jera in se prestrašila, a ne zavoljo smrti stoterih. Kot iskra jo je prešinilo: „Jančarica je prosta!“

Zvedel je France. Čudil se je z grozo, ko so se čudili drugi. Na dnu srca pa je občutil kakor veselje. Sam si ni bil na jasnem, ali je vesel, da se mu je utrla pot do Jančarice, ali tega, da učka ure, ko ga Jančarica sama nagovori.

Zvedela je Lojza in sklenila: Če nam Bog ne pomore, nam ne bo nihče. Še tisti večer je šla od hiše do hiše in zvabila ljudi k molitvi pred križem nad vasjo. In vsi so prišli in klečali pod milim nebom in gledali lučko, ki jo je obesila Lojza pred križ. In prihajali so vsak večer, trudni in zdelani, starčki in otroci, žene in dekleta.

Tudi Jančarjevi so prihajali, dasi je bila njih hiša najdalje pomaknjena od vasi. Edini Janezek je ostajal doma, in bila za varuhinjo ali teta Urša ali mama.

France Matic ni sicer imel nikogar v vojski, toda molit je hodil. Da bi se pa ne sešel z Jančarico, si je izbral prostor ob krivem gabru za grmom in vselej prihajal zadnji in odhajal prvi.

Nekega dne je pa moral z doma po opravkih. Ustavil se je tudi v krčmi pri županu.

„Kakor nalašč,“ se ga je razveselil župan, ki je prišel iz pisarne.

„Za Jančarico je prišla podpora. Da ne bo hodil sluga v hribe, ko ima že tako preveč potov, poneseš ji ti polo, kajne?“

France je imel takoj pripravljeno trdo besedo in sklep v srcu: „Jaz ji že ne bom nosil!“ A sam Bog ve, kako da ni tega rekel, ampak je spraval polo v žep in obljubil županu, da jo pošteno izroči. In v tistem hipu ga je bilo sram, ko se je podal in prevzel delo ‚biriča‘ — tako so rekli slugi — a pomagati si ni mogel več. Zato si je naročil še vina. In tako se je zgodilo, da je nekoliko vinski koračil v mraku proti domu.

Ko ni več hodil med hišami in ni srečaval ljudi, ki so se vračali s polja, ko ga je zakril gozd, je začel počasneje stopati. Vroče je bilo in vino ga je grela. Snel je klobuk in začel premišljati: Ali bi nesel sam ali poslal Lojzo?

„Begunca ima, zato je moška in ne pošlje več pome.“ In jezil ga je ta begunec Roman in peklo ga je, če je Lojza omenila, da se Jančarica pohvali z njim. Toda v vinski razgretosti je pozabil jezo in prikljuvala se je stara ljubezen na vrh. Silno si je zaželel govoriti s Franco. „Kar pojdem, nalašč.“ Vsi lepi spomini so obstali pred njim. A spet se je zavedel, kako ga je zadnjič odločila, in sklenil, da pojde, pa zato, da ji pove, kar zasluži.

Tako je omahoval med ljubeznijo in sovraštvom in ni vedel, da je sovrašтво le plod ljubezni, in prav ničesar ni dognal. Ko je pa stopil iz gostih ulic grmovja, se je posvetila pred križem nad vasjo lučka. Ko jo je zagledal, je še kratko pomislil in takoj sklenil, da gre k Jančarju s polo. Morda varuje ona, ko je bila včeraj pri molitvi, in tako bosta sama, je premišljal. Če je pa ni doma, nič ne de. Morda še bolje.

Z dolgimi koraki je krenil pod vasjo, da se je ognil ljudi, ki so šli na hribček, in ko je Lojza komaj začela z vero, je France vstopil pri Jančarju. Potoma je utegnil še preudariti, kako se znesne nad Franco.

V hiši je bilo mračno. Samo lučka je brlela pred podobo, pod njo je sedela Franca, Janezek je spal na

klopi in imel glavo na njenem naročju.

„Na, tole je dal župan!“ je France brez pozdrava porinil polo na mizo.

„Marija, kako sem se te prestrašila,“ je vzkliknila Jančarica, položila Janezkovo glavo na klop in iskala žeplen.

„Saj se me je tudi treba, ki sem za biriča.“

Jančarica je prasknila in vžgala svetilko ter mu na to ni odgovorila.

„Kaj pa je?“ je šla k mizi.

„Kaj? Podpora, ki je ne maraš. Tri krone na dan; je bilo že vredno, da sem se trudil in bil za to ozmerjan.“

Franca je pogledala Matica v obraz in videla, da kipi iz njega vročica in da ima stisnjene ustnice.

„France, lepo te prosim!“ Stopila je predenj in sklenila roke ter ga mirno gledala.

France je imel pripravljeno psovko, kakor si jo je izmislil po poti, da ji jo bruhne v obraz za slovo. Toda ko jo je videl pred sabo, je pozabil psovko in sedel na klop.

Počasi je spraval iz sebe: „Oh, Franca, zakaj je tole med nama?“

Jančarica se ga je skoro prestrašila.

„I, kaj?“ je vprašala naglo in se sramovala svojega vprašanja, ker je vedela bolje kot France, kaj je med njima.

„Saj veš,“ je rekel France in gledal v tla.

Jančarica je sedla na klop. Po kratkem molku je začel France: „Zmerjat sem te prišel, da veš, zmerjat, ker si me zadnjič zapodila kot malovrednega hlapca. In sedaj sedim tu za vrati na beraški klopi in mi gre na jok. Ali mi je narejeno ali kaj?“

France je dvignil glavo in gledal s priprtimi očmi.

Jančarica mu ni umaknila pogleda. Nekoliko v zadregi je izpuknila iz rute seneno bilko, ki se je bila med klajo zapicila vanjo, in začela važno: „Potrpiva! France, ti nimaš družine in zato ne veš, kaj se pravi vzeti šestero otročičem očeta. Ne zameri mi! In nekaj drugega je še. Ali te ni klical župnik?“

„Župnik?“ je povzel France.

„Mene je in me prijel zavoljo

KLÉČET, blizu Šmihela pri Novem mestu, je gručasta vas na istoimenskem kamnitem griču, dober kilometer južno od Krke. Stari domovi razpadajo.

Kip FRANA SALEŠKEGA
FINŽGARJA v Žirovnici na
Gorenjskem.

pohujšanja. Se je že našel dober človek, ki naju je obrekel pred njim in mene bolj kot tebe."

France je skočil kvišku.

„Kdo je, kdo? Povej! O!“ Zaškripal je z zobmi.

„Ne vem in ga ne slutim. Potrpiva! Vse pride na dan! Sedaj veš, zakaj ne smeš k nam.“

„Nalašč, sedaj pa nalašč, vsak dan pridem! Bom videl, komu je kaj mar!“

„Ne bo te, zato te ne bo, ker vem, da me imaš rad. Zbogom, France! Pojdi! Vsak hip bo molitev končana.“

„Ne grem! Vpričo vseh bom tukaj!“

Franca je vstala in ga prijela za roke ter mu jih stisnila: „Ne boš, ne! Lahko noč!“

France sam ni vedel, kako je prišel na dvorišče. Tam mu je zašepetala s praga Jančarica, ko je slišala brbljanje otrok, vračajočih se od križa: „Že gredo! Skrij se!“ France je izginil za podom.

VII

Prav ta večer, ko je prinesel France plačilno polo k Jančarju, se je zgodilo pri Golobovih nekaj takega, kar se še ni, odkar je bila na

tramu v hiši vrezana letnica 1727, to je pri tisti hiši, kjer je bila doma Francka, ki je imela za fanta Matija.

Golobovka je obirala pesno in zelnato perje na njivi. Pride pa mimo Pikona.

„Mati, ali vam kaj piše?“

„Kdo?“ se je sklonila kvišku Golobovka in vrgla perišče listov v koš.

„In no, Matija Gorjančev.“

„Kaj bi nam pisaril? Saj ni naš!“

„Nekoliko je že vaš, če je vaša njegova,“ je usekala Pikona Golobovko in pomežiknila.

Golobovka je zardela in ujezilo jo je.

„Njegova! To ste jeziki! Če le pogovori s kom, je že njegova. In na našo imate posebno piko.“

„Meni je vseeno, če je vaša ali čigar si bodi. Ljudje si pa tako namigavajo, da boste zibali, preden mine vojna.“

Golobovka je prebledela. Naglo se je sklonila v zelnik in govorila v tla: „Pikona, je že prav! Le snedaj dobro ime — pride povrnjeni dan za vsakega! Obrekljivci — le, le!“

Golobovka je jecljala in roke so se ji tresle; ko je trgala liste, so ji padali na tla. Počasi je dvignila glavo. Pikone ni bilo več, izginila je za koruzo.

Golobovka je obstala sredi zelnika, listje ji je zdrsnilo iz rok v koš, roke so se ji povesele ob bokih. Pred očmi ji je migljalo, dolgi koruzni listi so se ji zdeli kakor sami obrekljivi jeziki, ki so v zboru ponavljali Pikonino natolcevanje. Jata vran se je pripodila krakaje čez polje in utonila v koruzi.

Golobovka je skušala zbrati misli. Francko si je poklicala živo v spomin, začela pretehtovati vsako dogodbico, vsako količjak sumljivo vedenje. Hipoma se je česa domislila in se razburila, da ji je zaključilo v sencéh. A misel je izginila in prišla druga, ki jo je umirjala. Zopet se je sklonila k tlom, da bi nadaljevala delo. Toda listi so ji padali iz rok, z nogo je zadevala ob zelnate glave, ki se jih ni več znala ogibati. Nemirna je vrgla zadnjih nekaj listov v koš, ga optala in odšla proti domu.

Čim bolj se je bližala vasi, tem

počasneje je hodila. Vsa zatopljena v strašno skrb se je upognila pod košem in lezla kot betežna starka proti hiši.

V prašičji kuhinji je snela koš in usula liste poleg kotla. Kakor se ji je zdelo potoma, da nese silen tovor, se je sedaj prepričala, da ni kar nič teže odložila s sebe. Odšla je v vežo, segla po korcu in izpila žejna do zadnje kaplje.

„Zibali boste, preden mine vojna,“ je rekla Pikona Golobovki.

Nato je stopila v hišo in se sedla k mizi ter si podprla glavo. Vse križem so jo mučile misli in iz vseh je videla samo eno edino: Če je to res, sem bila slepa — in moj Bog, če bi nam hiša pogorela, vse rajši kot to.

Tema se je ulegla nanjo in krog in krog ter jo začela stiskati, da je skočila od mize, šla naglo ven, da niti vrat ni utegnila zapreti za sabo.

„Franckal!“ se je kmalu razleglo po dvorišču. In kmalu še drugič: „Tak, Francka, ali si gluhal!“

„Kaj pa je, da tako kričite?“ se je oglasilo izza ograje vrtiča, kjer je Francka plela.

„Ali očeta ni doma?“

„Ne,“ se je glasil kratki in, kakor se je zdelo materi, pikri odgovor.

„Sem pojdi!“

„Po kaj? Počakajte vendar, da oplevem do konca lehe!“

„Precej, pravim!“

Golobovko je pograbilo. V vsaki besedi je slutila trmo in slabo vest Franckino, dasi se ob drugih priložnostih nista drugače sklicevali.

„M, ali gori?“ se je Francka sklonila izza ograje, kjer se je čezno zasvetila pisana ruta, zavezana na tilniku in ne pod brado, kar Golobovki ni bilo nikoli všeč.

„Kako se spet pokrivaš, nečimrnica?“

„Menda ni tak greh to.“

Francka si je odvezala ruto in

spustila vogle rahlo zapentljane nad prsi.

„Pojdiva v hišo!“ je namignila mati mnogo mehkejše kakor prej in odšla pred hčerjo.

Francki so se potoma vzbudile sumnje: morda je mati kaj spoznala. Toda ni se prestrašila. Odkar se je zavedela, kaj se je z njo zgodilo, je že toliko noči premišljala o dnevu, ki ga je sedaj slutila, da je bila pripravljena na vse.

Mati je šla prek sobe do mize, Francka je zaprla s hrbtno duri, obstala na mestu in se naslonila na vrata.

„Kaj imate?“ je vprašala izza vrat mater, ki je gledala skozi okno in ji obračala hrbet ter razmišljala, kako bi začela.

Franckino vprašanje, nestrpno, nekoliko zadirčno, je mater takoj zdramilo. Nič več ni iskala besedi, kako bi začela. Zasukala se je naglo, da ji je opletlo krilo, stopila nekaj korakov proti Francki in kar bruhnilo je iz nje; pri tem je dvignila kvišku desnico, iztegnila kazalec, ki je bil razpokan od dela in nekoliko upognjen:

„Ti, deklíč, zarotim te tukaj pri tej bridki martri,“ pokazala je v kot, kjer je viselo črno, stoletje staro razpelo, „da mi poveš, meni, svoji materi, ali si sama na sebi ali nisi?“

Hči je ves čas motrila mater in ji ni umaknila pogleda, v katerem je sijalo nekaj topega, od skrivnega trpljenja razbolelega. Krog ustnic se ji je začrtal grenak smehljaj, smehljaj obupanega obsojenca.

„Zarotim te pri tej bridki martri, ali si sama na sebi ali nisi?“

Mati je ujela ta pogled in ta smehljaj in se še huje razburila. Topotnila je z nogo, stopila še dva koraka bliže do hčere in ponovila vprašanje.

Francka, ki je nezavedno izpukavala lističe drobnega cveta, kakor si ga je bila zataknila na vrto, je izpustila zmečkani cvet na tla, roke

so ji omahnile, lice prebledelo, glava ji je klonila na prsi in hripavo je na pol šepetaje odgovorila: „Nisem, mati!“

Nato je sledil nekaj hipov grozoten molk.

Materina dvignjena roka se je pričela tresti, dokler ni omahnila in se povesila, oči so zrle zaprte na hčer, noge so se ji šibile, ko je pretrgal molk obupen klic: „Kristus, kaj si nam storila!“

Nato se je mati opotekaje se sedla za mizo, sklonila nanjo glavo in začela glasno jokati.

Tudi Francka se je prestopila od vrat, dvignila predpasnik, skrila vanj lice in pri peči sede tiho ihtela. Na dvorišču je zaropotal voz.

Golobovka se je hipoma zdramila in dvignila glavo. Prisluhnila je, vstala, sklenila roke in rekla: „Oče znori od žalosti in jeze!“

Francka je poznala očeta le predbro. Zbežala je naglo iz hiše. Ko je na dvorišču zagledala kruljavega Jerneja, hlapca, se je umirila in šla nazaj na vrtiček. Začela je pleti. Vse objokane oči so komaj ločile plevel od zelenjadi.

„Ko bi še pred očetom prestala!“ je začela premišljati. Kar takoj si je želela še tega, da bi bilo končano. Vedela je natanko, da se izvrši še ta večer. Zakaj mati ni očetu prikrla nikoli niti besedice.

Golobovka je tudi pogledala na dvorišče z namenom, da njemu takoj razodene vso nesrečo. Ko je pa zagledala Jerneja, se je vrnila v hišo, sedla k mizi in začela premišljevat. In vse na široko in na dolgo razpeljano premišljevanje se je končalo vedno in vedno: „Kaj poreklo ljudje? O, vse bi prikrlili, da ni te vojne!“

Družina je že večerjala, ko je prišel Golob, ki je bil židane volje. Sklenil je dobro kupčijo za par mladih volov. Ves zgovoren je prisedel k mizi in zajel nekaterekrat. Golobovka je bila vesela, da je bil dobre volje, in se je manj bala.

Družina se je hitro razkropila po večerji; tudi Francka je odšla v izbo.

Golob je poiskal porcelanko, ki si jo je privoščil le ob izrednih prilikah, začel hoditi gor in dol in iztrkaval iz nje star pepel.

„Boš videla, to so voliči! Povitega života, pravih kosti — o, to bodo naredili pri nas!“

„Ali so bili dragi?“

„E, nič dragi! Denarja nima Cebin, sicer bi jih bil trše držal.“

„Koliko?“

„Tega ne povem danes. Jih boš cenila. Še ta teden jih prižene.“

„Pa skrivaj!“ je rekla žena malomarno, se naslonila nazaj pri peči in vzdihnila.

Golob je obstal sredi hiše in prenehal gibati s prsti, ki jih je držal v velikem mehuru, ko je tlačil porcelanko: „Ali si čemerna danes!“

„Saj sem lahko!“

„Kaj pa je?“ Golob je pozorno dvignil glavo.

„I, kaj? Enkrat moraš zvedeti. Čim prej, tem bolje!“

Golobovki so začele teči solze po licu.

On je namrščil obrvi, ki so se togotno razčeperile nad hudimi očmi. Prestopil se je proti ženi in velevajoče zahteval: „Povej!“

Golobovka je začela skozi jok, pokolcevaše: „Ne znori, premagaj se, lepo te prosim . . .“

On je postal nemiren in zahteval: „Brž, brž!“

„Francka ni več sama na sebi.“

Golobu je padla porcelanka iz rok in se razbila. Z nogo je udaril nanjo, da jo je strl na kosce, planil pred ženo in z očmi buljil vanjo:

„Kaj? Kako? Francka?“

„Danes mi je sama priznala.“

Golob je pritisnil pesti ob senca, se okrenil, topotnil še enkrat po ostankih porcelanke in izrigal iz sebe: „O, peklensko seme! O, pasja hči! Tole nadme! Nadme, ki sem farne cerkve ključar, prvi svetovalec, ki imam dolžnost, da take potepinke preganjam po občini. Ponjo! Zmeljem ga, satana! Ponjo!“

Golobovka je dvignila roke:

„Lepo te prosim, ne znori . . .“

„Ponjo! Sèm z njo!“

Golobovka se je bala hujšega in je odšla po Francko.

On je pa hodil po sobi, vihtel pesti, pod težkimi čevlji so škripale črepinje porcelanke.

Ko je Francka stopila z materjo v hišo, je obstal; široka pleča so bila dvignjena, kri mu je gorela v licih, glava mu je bodla naprej in bruhal je v hčer grdo psovko.

Francka je padla na kolena in prosila: „Oče, odpustite!“

„Nikoli!“ je zavpil oče in segel po hčerinih spuščenihih kitah.

Mati je priskočila v obrambo, Francka je planila kvišku in pogledala očeta v obraz.

Oče je izpustil kite in si obrisal dlan ob stegno: „Fej, niti ne primem te ne, cunja! Stran, za večne čase stran od naše hiše!“

„Zbogom!“ je rekla Francka in se obrnila k vratom.

Mati je prišla za kljuko in jo ustavila.

Očeta pa je odgovor Francke ograbil. Planil je v kamro, privihral z debelo listnico in jo vrgel hčeri pred noge: „Tu imaš doto, sedaj pa le: mi z Bogom, ti s hudičem, in ven, ven!“

Francka je odpahnila mater od vrat, stekla po stopnicah in se zaklenila v izbo.

Mati je tiho zaprla vrata, sklonila se po listnico in jo nesla nazaj v kamro.

Venomer si je otirala solze in ko je še nekoliko posedela, je rahlo nagovorila moža: „Kaj bi sedaj z njo? Kaj se ti zdi?“

„Jaz sem že opravil. To je pribito in pri nas so ji vrata zapahnjena na veke.“

Spet je molčala, dokler ni Golo-

bovka še enkrat poskusila: „I, po vojski jo pa vzame.“

„Tiho in spat pojdi!“ je zamolklo zarežal nad ženo Golob.

Mati se je pokropila iz kropivčoka in odšla v kamro. Oče je pa hodil in hodil po sobi in črepinje razbite porcelanke so škripale čezdalje tiše.

„O, peklensko seme! O, pasja hči! Zmeljem ga, satana!“

Ko je Francka zaklenila izbo, je legla ob prižgani luči oblečena na posteljo. Nepremično je zrla v strop, kjer je od majhne svetilke trepetal svetel kolobar. Topa, uničena in strta je ležala z enim samim spoznanjem, da je pravzaprav sedaj vsega konec. Slutila je, kaj bo z očetom, ko zve, in se bala. Pripravljena je bila na vse. In vendar, ko je prišlo, je občutila, da ne more vsega tega nositi. Temna misel jo je obletala: Če je že konec, naj je vsega konec! In zazdelo se ji je, da sliši vabljivi šum reke, ki je nekaj streljajev od hiše bobnela čez jez. A mrzlica jo je spreletela ob tej misli in gorko je občutila, kako ji je Matija zadnjič stisnil roko, kako so mu igrale solze skrivaj v očesu ob slovesu. In Francka je vzdihnila polglasno: „O, Matija, ko bi ti videl moje trpljenje!“ Obrnila se je na postelji, skrila glavo v blazino in se razjokala.

Nato se je dvignila, poiskala papir in začela pisati Matiji pismo na vojsko: „Pozdravljen od trav'ce zelene do plav'ga neba, od sonca rumen'ga do moj'ga srca . . .“ je napisala za uvod in mu razodela vse.

Potem je s hladnim mirom začela skladati obleko, jo zavezovala v sveženj in se pripravila za odhod.

Prijela je sveženj z roko, pa ga spet postavila nazaj na skrinjo in sedla poleg njega.

„Še enkrat bom pokleknila pred očeta,“ ji je trenutno prišlo na um. A prav tako hitro se je dvignil upor: „Nočem! Grem, kamor koli!“

Tiho je zavrtela ključ, odprla in

prisluhnila. Iz hiše so se še vedno čuli očetovi težki koraki. Naglo je priprla vrata, ugasila svetilko in nato začela tipati po stopnicah. Kadar je oče za trenutek obstal, je obstala tudi ona, dokler se ni neslišno priti-hotapila do vežnih vrat, odrinila zapah in izginila v noč.

Pes pred hlevom je kratko zalajal, pa takoj, dobrikaje se Francki, utihnil.

Ko je oče začul psa, je obstal in prisluhnil. Čudno se mu je zdelo, kaj bi bil pes tako nenadno zabevskal in hipoma utihnil.

„Če bi mu kdo podvrgel,“ se je ustrašil in takoj poiskal hlevno svetilko ter šel pogledat. Ko je naletel vežna vrata nezapahnjena, se je zdrznil, obstal in razumel vse.

„Šla je,“ ga je spreletelo. Vleklo ga je, da bi planil za njo in jo klical.

Počasi je odprl vrata, roke so se mu tresle od razburjenja, prehodil je dvorišče, posvetil v hlev, se vrnil in posvetil tudi v izbo. Francke ni bilo. Ni se prestopil čez prag. Jazen se je obrnil: „Tako je prav! Nikoli več! Ti nisi več moja hči!“

Takoj se je začel slačiti in je povedal ženi mrzlo in odurno: „Šla je.“

Golobovka, ki tudi ni spala, je šinila iz postelje: „Šla? Marija, če si kaj naredil!“

On ni odgovoril ničesar.

Mati se je začela zbegana oblačiti.

„Jaz grem za njo!“

„Kam neki?“

„Klicala jo bom!“

„Le rjovi, da spraviš vso na noge in nas ogrdiš, da bo smradu za cele fare daleč! Nikamor se mi ne ganeš!“

„In če gre v vodo . . .“

„Kamor koli, ni več naša!“

„Moj Bog, kakšen si!“

„Tak, kakor ste me ve naredile! Spat!“

Žena je ihtela, on je molčal. A ves drob je trepetal v njem v strahu za Francko.

VIII

Francka je po stranskih stezah za vrtovi tekla od doma. Na razpotju, nekaj streljajev od vasi, se je zaspola ustavila in pod križem spustila sveženj na tla. Ta križ je bil tisti,

ki ga je bil postavil na mestu starega, trhlega, malo pred vojno njen oče in ga dal slovesno blagosloviti. Pod tem križem se je vselej ustavil mrtvaški sprevod, nosači so postavili krsto na tla in kdo je tu v imenu rajnega prosil vaščane odpuščanja ob slovesu na drugi svet in molil za pokoj duše, preden so pogrebci krenili proti fari.

Pod tem križem je Francka obstala. Nad njo so gorele zvezde, v daljavi je šumela voda čez jez, na jesensko polje je padala rosa, ki jo je hladno čutila Francka na čišmih.

„Kam?“ je stopilo prednjo vprašanje.

„Nazaj, naj se zgodi kar koli!“ je bi nezavesten odgovor.

A še hitreje ga je popravila in ugovarjala: „In če me je konec, ne grem nazaj! Ne grem!“

Reka pa je šumela čez jez in Francki se je zdelo, da jo samo še ona poslušša in da samo še ona odgovarja na vprašanje. „Kam?“ Kaj se menijo zanjo zvezde, kaj meni zanjo polje, prav ta Golobova njiva, ki jo je tolikokrat plela? Niti ena bilka se ne gane, niti pes v vasi ne zalaja in rodna hiša spi in ga ni, celo matere ni, ki bi zaklicala v noč: „Kam, Francka?“ Le reka je šumela.

Francki je bilo, kakor da se bliža šum, da že vidi, kako poskakuje pena čez skale, kako ji valovi govore: Pridi, ko te nihče ne mara.

„O Kriste!“ je vzdihnila Francka in pogledala na križ.

Še huje je štropotala reka čez jez, kot bi tekla tik za križem.

In ko je Francka strmela v nagnjeno glavo Križanega, ji je rastla moč v duši; stopila je do križa in pritisnila ustnice na steber, vlažen od rose. Šum reke se je oddaljil, Francka je objela križ, se dvignila do ranjenih nog in poljubila žebelj v Zveličarjevih nogah.

Potem je pobrala sveženj, ga nataknila na dežnik in si ga zadela na ramo ter odšla.

„Kam?“

Nič več je ni skrbelo. Že tolikokrat je našla v mislih edino pot v hribe do daljne sorodnice, ki je za Kozjim hribom s priletno hčerjo živela v majhni kajži. Tam bo našla, je upala, usmiljeno srce, tam bo

MAVRICA lani na Brezjah na Gorenjskem.

najbolj skrita. K maši bi hodila v sosednjo faro tako dolgo, da se Matija vrne z vojne.

Preden je zavila na pot v hribe, se je še enkrat ozrla na domačo vas in zaželela si je materinega klika: „Francka, vrni se!“

Počasi je hodila. Ko jo je zakrilo grmovje, jo je postajalo strah. Prva splašena ptička, ki je tik ob poti nočevala, jo je razburila, da se je vsa stresla. A prepodila je drugo in tretjo in strah je gineval.

Po nekaterih podružnicah je zvonilo dan. Francki je rastel pogum, zamislila se je in načrti za prihodnost so se ji križali v glavi.

Sama ni vedela, kako in kdaj je prišla na vrh. Obstala je. Izpod rute so ji tekle potne kaplje. Snela jo je, si otrla pot in si popravljala lase.

Ko je Lojza slišala ihtenje, se je ustavila.

Daleč na vzhodnem nebesu se je že svitalo.

Francka je sedla na sveženj in naslonila glavo na dlani. Še enkrat je pogledala v temno prihodnost. Kakor bi se bila šele sedaj jasno

zavedela, kaj se je zgodilo, je začela ihteti.

Tisti hip pa se je zasvetila drobna lučka v smeri od Kozjega hriba. Francka je ni opazila, ko si je zakrivala obraz z rokami. Lučka pa se je neslišno bližala, dokler ni nekaj korakov od nje obstala.

Maticева Lojza je šla k rani maši. Veliko, rdeče rezano knjigo Večno molitev je držala v levici, izpod nje je visela na sredincu majhna svetilka, v desnici je držala molek.

Ko je Lojza zaslišala ihtenje, se je ustavila. Mislila je prvi hip, da je kak otrok, ki je zašel v gozdu. A dne je bilo že toliko vrhu hriba, da je zapazila sključeno žensko, ki je sedela ob poti.

Lojza se ji je približala toliko, da je lučka že obsvetila med dlani stisnjeno Franckino glavo. Lojza je ni spoznala.

„Dobro jutro!“ je spregovorila Lojza.

Francka se je vsa zganila in hitro dvignila glavo. Od solz orošene oči so zagledale pred sabo velik, megleno svetel kolobar; Lojze ni videla. A ta jo je v tem hipu spoznala.

„Moj Bog, Francka! Za božjo voljo, kaj delaš tukaj?“

Stopila je k njej in ji položila roko na rame.

bo še

**med
nami
po
evropi**

anglija

Šolske počitnice in dopusti so za nami. Tudi v našem domu v Londonu se to pozna, ker je minila gneča stanovanec, kakršna je vladala v mesecih julij, avgust, september. Pa vendar, za razliko od prejšnji let, je zadnja leta hiša slovenske misije kar skozi celo leto dobro zasedena — gostje prihajajo v vseh letnih časih. V dom mora biti poleg duhovnika vedno še nekdo, ki skrbi za sprejemanje gostov in za delovanje celotne stavbe, t. j. skrbnik hiše.

Zadnjih šest mesecev je to delo zelo vestno opravljala študentka Polona Zorc iz Brezovice pri Ljubljani. Konec septembra se je vrnila, da bo nadaljevala študij v Ljubljani. Na njeno mesto sta prišli 21-letni študentki Poli Hočevar in Nataša Močnik. Poli je doma iz Šentvida nad Ljubljano, Nataša pa iz Dobrunj pri Ljubljani. Obe sta se posvetili vzgoji otrok v vrtcih. Letos sta končali študij na Višji vzgojiteljski šoli v Ljubljani. Čaka ju še diploma. Za diplomsko nalogo sta si izbrali temo „Primerjava slovenskih in angleških otroških vrtcev“. Delali bosta v vrtcu v Ealingu in se seznanjali z načinom in organizacijo dela v njem. V Londonu bosta ostali do konca leta, stanovali bosta v našem domu in pomagali sestri dr. Agnes Žužkovi ter duhovniku pri njenem delu — skrbeli bosta za dom kot je to že delala naša Polona. Želimo, da bi se v domu dobro počutili in božjega blagoslova, da bi svoje raziskovalno delo v londonskih vrtcih uspešno opravili.

Naša Polona se poslavlja od Londona.

Naj še omenimo, da želi BBC London (external service) *snemati slovensko božično mašo*. Odločili smo se, da bi snemali sv. mašo med našimi rojaki v Rochdalu, kjer imajo še vedno zelo kvaliteten cerkveni pevski zbor. Zato že zdaj vabimo vse rojake iz Rochdala in okolice pa tudi vse Slovence iz okolice Leedsa in Bradforda (Rothwell in Keighley), da bi se te svete maše v nedeljo, 18. decembra, ob 15. uri kar se da v velikem številu udeležili. Sveta maša ob snemanju tehnične ekipe BBC Manchester bo v znani kapeli sester palotink v Beechwoodu (Rochdale). Lepo vabljeni!

Že tradicionalni *misijonski dan* v Bedfordu s sveto mašo in misijonsko tombolo smo letos obhajali na soboto, dne 29. oktobra. V Rochdalu pa v nedeljo, 30. oktobra, žegnanjsko nedeljo.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — S cerkvenega gledišča je bil najvažnejši dan četrta septembrska nedelja, ko obhajajo germanske drža-

Od poroke Filipa Prevca in Karen Lesley smo po tri tedenski poštarški stavki uspeli dobiti pričujočo fotografijo Prevčeve družine iz Coventryja ob novoporočencema.

ve *izseljensko nedeljo*. Najrazličnejše narodnosti, ki žive v določeni državi, se zberejo skupaj, da bi domačinom pokazale, kako izražajo svojo vernost. Škoda je le, da domačini premalo resno jemljejo to priložnost: spoznati vernost svojih bratov po veri. Zdi se mi, da bi se „modri domačini“ lahko kar dosti naučili od „preprostih tujcev“.

V nedeljo, 25. IX., smo se ob poldnevajstih zbrali v cerkvi sv. Antona v Neue Welt. Po številu so bili na prvem mestu Hrvati, potem Poljaki, Madžari in Slovenci (12 v narodnih nošah). Navzoči so bili tudi Čehi in Slovaki, Vietnamci, Kambodžanci, Filipinke. Somaševanje je vodil dunajski pomožni škof dr. Kurt Krenn, ki je v pridigi odlično pokazal gledanje Cerkve na „tujce“. Tako jasne pridige o „tujcih“ v avstrijski Cerkvi še nismo nikoli slišali.

Po maši smo se zbrali v farni dvorani k prigrizku. Slovenci smo zapeli ob spremljavi harmonike, ki jo je igral g. Zlatko, nekaj narodnih pesmi, prav tako so zapeli tudi Poljaki. Sredi popoldneva smo se zadovoljni razšli.

V nedeljo, 2. oktobra, smo obhajali *god in rojstni dan* ge. Cvetke (Terezije) Robnik. Zelo veselo je bilo tisto nedeljo v našem Centru, čeprav smo bili zmerni v pijači, ki jo je ga. Cvetka plačala, le da župnik ni hotel tega vna-

Poli in Nataša, novi skrbnici našega doma v Londonu.

Pri sv. Antonu v Linzu se zbirajo narodne noše.

prej povedati, saj mora skrbeti za treznost svojih vernikov. Ge. Cvetki se lepo zahvalimo, seveda smo ji zapeli vsi skupaj pesem.

Kar štiri tedne smo morali biti brez ene od glavnih pevk. Ga. Sadlova je bila štiri tedne na okrevanju v Gröbmingu na Gornjem Štajerskem. Njen mož Ludvik pa tudi 14 dni v bolnici na različnih pregledih.

V nedeljo, 16. oktobra, so v Kleinmünchnu *blagoslovili obnovljeno cerkev*. Prosili so slovensko skupnost, da bi se blagoslovitve udeležila in poslala narodne noše. Seveda smo na seji farnega odbora sklenili, da bomo želji rade volje ustregli, kar se je pa potem poznalo pri obisku maše pri karmeličankah.

V soboto, 8. oktobra, je bila v uršulinski cerkvi v Linzu *krščena* mala Martina Marija, hči Blaga Plajnska in Andreje roj. Tokaryk. Za botro je bila teta ga. Draga Skala, roj. Grandovec. Če se bo Martina v življenju tako lepo zadržala, kakor se je pri krstu, je bodo starši res lahko veseli. Sestrice se je razveselil bratec Günther. Martina je bila rojena prav na praznik Marijinega imena in zato je dobila tudi ime Marija. Naj bi pod njenim varstvom šla skozi življenje!

SALZBURŠKA

SALZBURG — Na tretjo septembrsko nedeljo smo imeli med seboj kar *dva visoka jubilaranta*. Na prvem mestu moramo imenovati g. Mihaela Kraupa, ki je dan nato (19. 9.) dopolnil 90 let. Med nami je bil tudi oče ae. Milene

Čuk, roj. Mulec, ki je v soboto nato dopolnil 80 let. Med mašno daritvijo smo prosili za oba jubilaranta in po maši tudi stisnili roke in jima želeli vse najboljše.

To pot je bilo Salzburzanov bolj malo. Društvo Ivan Cankar je imelo nad Halleinom svoj društveni piknik. Tisti, ki so res dobre volje, bi lahko šli na piknik in za zaključek prišli tudi k maši, saj je bil dan bolj čemern in hladen, kar so posebno morali občutiti na višini 1000 metrov.

Kakor vsak mesec je misijonal tudi v septembru poslal Našo luč ge. Mariji Kos, ki je zadnja leta živela v Salzburgu, prej pa v Grödigu. Čez par dni je prišla pošiljka nazaj s pripisom, da je ga. Marija umrla letos 22. septembra. Da je bila bolna in operirana smo vedeli, ne pa, da je stvar tako resna. Pokojna gospa Marija, Štajerka po rodu, je bila zvesta naročnica Mohorjevih knjig in Naše luči. Če je le mogla, je rada prihajala k slovenski maši in na naše nekdanje cerkvene prireditve. Zapušča sina in hčer, ki je nekaj časa tudi živela med nami, dokler se ni poročila in odšla v rodno Slovenijo, na Štajersko. Iskreno sožalje sorodnikom, ge. Mariji pa večni mir!

TENNECK — Druga oktobrska nedelja je bila v Tennecku izredno lepa in topla. Planine — Teneško pogorje — so žarele v popoldanskem soncu in odsevale čarobno svetlobo po dolini in nasprotnih bregovih. Pri maši nas je bilo nekaj manj kot v septembru, pa smo le korajžno prepevali in se po maši tudi pred cerkvijo pogovorili. Med pogovorom je sonce zašlo in naenkrat je prišel hlad, da smo se morali raziti.

PREDARLSKA

Nedelja tujih delavcev: Moto letošnje nedelje tujih delavcev je vzeto iz Jezusovega poslovnega govora učencem: „... da bodo vsi eno“ (Jan 17, 21). Na vabilu za to nedeljo je postavljeno vprašanje: „Ali je Kristus s temi besedami mislil tudi na tuje delavce, ki živijo po različnih deželah zahodne Evrope kot Gastarbeiterji? Ali naj bodo tudi ti eno z domačini?“ Vsakdanje življenje ne kaže v prid tej Jezusovi želji.

Ob teh besedah je razpletal svoje razmišljanje g. Peter Herbert, voditelj Gastarbeiterreferata, pri nagovoru v katedralni cerkvi v Feldkirchu. Najprej je osvetlil položaj z nekaterimi statističnimi podatki — kakšne narodnosti živijo v deželi in koliko jih je približno. Jedro razmišljanja pa so bile težave, s katerimi se srečuje dan na dan kot voditelj referata. Pogumno je zavrnil krivične zakone, ki omejujejo pravice tujih delavcev in jih zapostavljajo pri dodeljevanju različnih ugodnosti, ki jih imajo domači ljudje. V prvi vrsti je vprašanje stanovanj, ki so slaba ali pa predraga, ponovna zaposlitev, kdor delo izgubi, priznanje invalidnosti in pokojnine. Na drugi strani pa je pohvalil tiste, ki se zavzemajo zanje in pomagajo pri reševanju iz težav. Šolske oblasti pomagajo otrokom tujih delavcev z dodatnim poukom nemškega jezika in drugih predmetov, ki jim delajo težave. Delavcem z nizkimi plačami pomagajo z denarno pomočjo za stanovanja. Caritas in druge dobrodelne ustanove pomagajo pri raznovrstnih nesrečah.

Vedno bolj zaskrbljujoč je položaj mladih. Kriminal in druge oblike nasilja so vedno bolj pogoste, ker so brezposelni. Tako gredo svojo pot, ki se konča z zaporom ali z izgonom.

Tudi socialno področje je važna oblika dela, ki ga nekatere ustanove uresničujejo več ali manj uspešno. Ljudje potrebujejo razumevanja, sočutja in sprejetja kot enakovrednega sogovornika. Žal, v tem oziru je pa še polno predsodkov.

Z veliko pozornostjo so spremljali govor, kjer so enkrat slišali popolno resnico o dobrih in slabih straneh, s katerimi se ubadajo tuji delavci. Ni čudno, da so takoj po končani slovesnosti nekateri čestitali g. Petru za be-

sede, ki naj bi se skladale z motom nedelje tujih delavcev.

Tokrat smo imeli bogoslužje skupaj Slovenci, Hrvatje, Poljaki in Avstrijci v soboto, 1. oktobra. Čeprav je določena zadnja nedelja septembra, pa smo tokrat morali prestaviti zaradi nekaterih drugih slovesnosti. Med mašo je prepeval trio Maestral in slovenski pevski zbor. Domači župnik je vse lepo nagovoril in se zahvalil za dobro voljo in pripravljenost za skupno sožitje in zaželel uspeh in blagoslov pri nadaljnjem prizadevanju. Po maši smo se zbrali zunanaj cerkve, se pogovarjali in spoznavali ob čaju in kruhu, prav po sv. izreku: „Kako lepo je in prijetno, če bratje prebivajo skupaj.“

Romanje v Einsiedeln: Letošnje romanje je bilo v znamenju dvajsetletnice zbiranja Slovencev v Einsiedelnu. Pred dvajsetimi leti je prišel p. Fidelis na dan z idejo, da bi bilo potrebno, enkrat na leto zbrati Slovence iz Švice v romarskem središču Einsiedeln. Iz skromnih začetkov je preraslo v narodno romanje, ne samo iz Švice, ampak iz južne Nemčije, Avstrije, Francije in iz domovine. Temu jubileju se je odzval ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Prav g. nadškof ima ogromne zasluge za ta romanja in zbiranje Slovencev po različnih krajih Švice. Kot škofov vikar v Churu je p. Fidelisu posredoval pri svetnih in cerkvenih oblasteh različna dovoljenja in pomoč za ustanavljanje slovenskih župnij v Švici.

Z veseljem se je udeležil tega praznovanja in ga povzdignil s prihodom novega misijonarja, ki prihaja namesto p. Fidelisa. P. Fidelis je pred dvemi leti zbolel in je moral prenehati z misijonskim delom. Tako je ostal za celo področje en sam duhovnik, kar je bilo očitno premalo za tako obširno področje. Novi misijonar bo deloval na vzhodnem področju dežele.

Slavja se je udeležil tudi p. Fidelis, ki je za to priliko prišel s p. provincialom in p. Angelom, tudi nekdanjim misijonarjem v Švici. Prišli so iz Slovenije, kjer p. Fidelis sedaj živi.

Romanje je poživilo mnogo narodnih noš, oktet iz Predoselj pri Kranju, ki je prepeval pri maši in romarji, ki so napolnili veliko baziliko. Po maši in petih litanijah MB je bila še priložnostna

akademija v Dorfzentru. Vse je bilo v znamenju dvajsetletnice romanja. Nastopile so različne skupine iz Švice s pevsкими točkami in narodne noše z venčkom narodnih plesov. Z ubranostjo glasov in slovensko navdušenostjo pa je razveseljeval dvorano oktet iz Predoselj. Tako je vsak po svoje doživljal košček domovine in slovenske domačnosti, saj se je srečal s tolikimi brati in sestrami, ki živijo vsepovsod in delijo isto usodo tujine.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

V soboto, 8. oktobra t. l., je bil v Eisdenu 28. SLOVENSKI DAN.

Pri službi božji, ki jo je vodil prelat g. Nace Čretnik iz Pariza ob somaševanju g. Štefana Strojwasa, narodnega direktorja škofijske komisije za izseljenstvo v Belgiji, g. Stanka Kavalarija, g. Kazimira Gaberca, p. Stanislava Cvetka in g. Vinka Žaklja, je sodeloval ukrajinski jubilejni mešani pevski zbor pod vodstvom g. Cirila Hajdamacha.

Čudovite melodije vzhodne liturgije nam bodo še dolgo ostale v spominu.

V kulturnem programu je najprej nastopila Biba šola, ki jo z veliko ljubeznijo vodita ga. Anica Kos in g. Polde Cverle. Ljubki in pogumni so bili naši najmlajši. Pokazali so se z besedo, pesmijo in plesom.

Mešani in moški zbor Slomšek sta nam pod vodstvom g. Vilija Roglja ubrano zapela nekaj naših pesmi.

Mešani zbor Naš dom iz Pariza je pod vodstvom ge. Minke Blachon doživeto predstavil svoj glasbeni program.

Slomšek in Naš dom sta na koncu skupno zapela našo himno — Prešernovo Zdravljico. Čudoviti trenutki kulturnih dosežkov in pevskih užittkov, sad velike osveščenosti, solidnosti, zavzetosti in ljubezni.

Za zaključek kulturnega programa je plesna skupina France Prešeren iz Celja pod vodstvom g. Eda Gabrška dovršeno zaplesala celo vrsto plesov iz Slovenije in ostalih pokrajin naše širše domovine.

Za prosto zabavo so poskrbeli pri-

Ijubljeni Veseli vaški godci iz Holandije, ki jih vodi g. Slavko Strman.

Po uspelem Slovenskem dnevu, našem največjem vsakoletnem prazniku, mislimo s hvaležnostjo na naše najmlajše in na njihove učitelje, na naše domače pevke in pevce in na goste iz Pariza. Koliko žrtev so vsi ti vložili v svoje nastope! Vsiljuje se nam vprašanje, kako gledamo na njihove žrtve, zvestobo in vztrajnost?! Ali je koga ganilo, ko je videl, da je pevovodja g. Vili Rogelj z berglo prišel na oder pred svoje pevce?!

S hvaležnostjo moramo misliti tudi na številne gospe in može, ki so ogromno truda vložili v priprave na naš praznik in so potem na prazniku samem s postrežbo služili ljudem. Ali kaj mislimo na našo dolžnost SOLIDARNOSTI s temi ljudmi, solidarnost s kulturnimi delavci, solidarnost z organizatorji in sodelavci na prireditvah?! Tu se pokaže, koliko smo l j u d j e . . . ljudje, ki so pripravljeni nekaj sil in sredstev posvetiti naši skupnosti, naši kulturi, našemu p r e b u j e n j u.

Hvaležni smo mladini iz Celja za uspešno gostovanje med nami, hvaležni gostom, ki so se odzvali našemu povabilu in prihiteli od blizu in daleč. Želimo in prosimo, da bi teh bilo VEDNO VEČ . . .

Časi v domovini so zelo resni in kličejo k zrelemu razmišljanju, kako naj mi izseljenci opravljamo svoje POSLANSTVO kot ljudje, kot Slovenci in kot kristjani . . .

Poročilo o letošnjem Slovenskem dnevu zaključimo s Prešernovim voščilom:

„Nazadnje še, prijatli,
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbratli,
ker d o b r o v srcu mislimo.
Dokaj dni naj živi Bog,
kar nas dobrih je ljudi!“

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Iz farne kronike: Z drugo nedeljo v septembru smo začeli novo šolsko leto za pouk veronauka in slovenščine, da bodo tudi naši mladi poznali in vzljubili Kristusa in da bodo izpolnili svoje poslanstvo v našem času in v okoliščinah, kamor nas je postavila božja Previdnost in življenje, izpolnili svoje poslanstvo, ki ga imajo v Cerkvi in v naši narodni skupnosti. Vsa župnija se zaveda, da od tega zavisi, kakšno bo versko in narodno življenje med nami v bodočih desetletjih.

V soboto, 24. septembra, sta pred sorodniki in številnimi znanci in prijatelji potrdila *zakonsko življenjsko pot* Dorian Iskra in France Daniélou, katerima tudi mi vsi želimo vso srečo.

1. oktobra sta Martin in Verica Golobič v spremstvu botrov Jožeta Šimca in Rozalije Kovačič *prinesla h krstu* Liljano, da se je tako vidno vključila v božje ljudstvo.

Pevski zbor Naš dom se je pod vodstvom gospe Minke pridno pripravljala za *Slovenski dan* v Eisdenu v Belgiji. V soboto, 8. 10., so pevci in drugi zastopniki naše skupnosti pohiteli v Eisden, kjer je njihov nastop v bogatem kulturnem programu žel zasluženo priznanje. Naj jim bo to vzpodbuda za nadaljnje delo in za žrtve, ki so s tem povezane. Mimogrede povemo, da je na poti tja in nazaj v avtobusu, ki ga je varno vodil Jože, bilo čudovito razpoloženje pesem, šale in tudi kaka molitev. Samo nazaj grede, ko se kar nismo mogli posloviti od prijateljev v Eisdenu, je v jutranjih urah kdo pa kdo malo zasmrčal.

Naš Dom v Chatillonu je v preteklih mesecih poleg številnih gostov imel tudi neprijetne težave s toplo vodo in kurjavo, zamenjati smo morali gorilni motor, kar je zneslo skoro 20.000 F, medtem ko še tudi ni popravljena škoda, ki je nastala v dvorani ob hudi nevihti v noči od 1. na 2. julij. Le s skupnimi močmi bomo prebredli te in druge težave, toda skupne moči moramo otipljivo pokazati.

Društvo Slovencev vabi na *martinovanje*, ki bo v soboto, 12. novembra; ob sedmih zvečer bo maša v naši cerkvi, nato pa družabno srečanje v dvorani, kamor ste vsi prijazno vabljeni.

Mali Cedrik je vse Janove silno razveselil (in jih še razveseljuje) — La Machine/Sens

Biserni jubilej sestre Antonije Jug. — V materni hiši sester usmiljenk sv. Vincencija Pavelskega, Rue de Bac, je praznovala v juliju sestra Antonija Jug biserni jubilej svojih redovnih obljub.

Dorian in France Iskra-Daniélou, ko drug drugemu pri poročnem obredu dajeta prstane.

Slovenske sestre v materni hiši so ji pripravile skromno slovesnost, kosilo v ožjem krogu, slovenski duhovnik g. Kavalar pa je maševal zahvalno mašo v kapeli Čudodelne svetinje. Dolga je bila pot naše misijonarke, 60 let njene- ga redovnega življenja.

Rodila se je 5. maja 1909 v Gederovich, župnija Tišina, v dobri verni družini. V rani mladosti je začutila poklic. Premagati je morala mnoge ovire. S pomočjo ravnatelja usmiljen g. Antona Zorka, je bila sprejeta v družbo. Po postulatatu je l. 1928 vstopila v semenišče (noviciat) in po preobliki odšla v ljubljansko bolnico. Vizitatorci Vincenciji Kaplja je razodela svojo željo, po dveh letih pa je odšla v Pariz, kjer je bila določena za Turčijo. Ko se je bivša vrhovna predstojnica mati Le-bren vrnila s svoje turneje na Kitajskem in Japonskem, je odšla po njenem priporočilu 1936 na Japonsko, kamor je šla skupno s sestro Kardinar. Po nekaj letih plodnega dela v bolnici je zaradi svetovne vojne morala odpotovati na Kitajsko, od koder je bila skupaj z drugimi 1951 izgnana. Tako je zopet prišla na Japonsko. Bolezen z operacijo ji je onemogočala nadaljnje delo v misijonih. Vrnila se je v materino hišo v Pariz, kjer je 30 let stregla bolnim in ostarelim sosestram. Po zadnji težki operaciji je zaprosila za počitek in je svoj biserni jubilej dočakala pri relativnem zdravju. Bog sam naj ji bo plačnik za dolgo, zvesto službo v božjem vinogradu vesoljne Cerkve. Sosestre in vsi rojaki pa želimo sestri Antoniji še na mnoga leta.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša bo v nedeljo, 6. novembra, ob devetih v poljski cerkvi v Dammarie.

VILLERS-COTTERETS (Aisne)

4. oktobra je na srčni kapi umrl Jakob Gruškovnjak in bil pokopan 7. oktobra. Pokojni je bil rojen leta 1920 v Črensovcih. Pred vojno je delal v Nemčiji, kjer se je leta 1941 poročil s Terezijo Bacinger iz Medžimurja. Za časa vojne sta se vrnila domov, po vojni pa prišla v Francijo, najprej v Creuse, potem pa v Visne. Bil je dober delavec in skrben oče, ki je vse žrtvoval za svojo lepo družino. Gospé Tereziji,

Štefan Matjašec iz Vienne, pokopan v Morestelu.

hčerkama Lilijani in Nadi, sinovom Slavku, Jean-Claudiu, Michelu in Christianu naše iskreno sožalje.

LA MACHINE (Nièvre)

Maša za rojake bo v nedeljo, 27. novembra, ob devetih dopoldne v župnijski cerkvi. Vsi prijazno vabljeni.

Družina Ericka in Christine Jan, ki sedaj bivata v Sensu, se veseli, in z njima vsi Janovi, malega Cedrika, ki je bil rojen 6. avgusta.

PONT-DU-CHATEAU (Puy-de-Dôme)

Družina Lojzeta in Nade Ivanec žaluje. 8. 10. je zadela srčna kap Barbaro Baša, mater od gospé Nade. Pokojna je bila rojena leta 1919 v Petanjcih, v družini Sukič. Leta 1948 se je poročila z Antonom Bašom, v Francijo sta prišla leta 1969, najprej sta delala

Pokojna Barbara Baša

v Lyonu, zadnja leta pa živila s svojo hčerko Nado v Pont-du-Chateau. Pokopana je bila 11. oktobra. Možu Antonu in vsem Ivančevim ter drugim sorodnikom naše iskreno sožalje. Naj pokojna prejme pri nebeškemu Očetu plačilo za vse dobro, kar je napravila v življenju.

VIENNE-MORESTEL

Ob številni udeležbi vernikov, ki so prišli zlasti iz Vienne, je škof Mondesert ob asistenci 4 duhovnikov, med njimi g. Flis, pokopal 4. oktobra v Morestelu Štefana Matjašeca. Pokojni je bil rojen 1932 v Prekmurju, prišel v Francijo leta 1954 ter se leta 1956 poročil z Marijo roj. Vučko. Vse svoje delovno življenje je posvetil svoji družini in kolegiju Robin v Ste. Colombe pri Vienne, kjer je delal, dokler ga ni pred par mesci zagrabil bolezen, ki ga je pripeljala v grob. Pokojni Štefan je bil vzoren družinski oče in nadvse vesten delavec. Bil je mož molitve in delal za druge. Vsakemu je rad pomagal, vsem je bil služabnik in nikdar se ni pritoževal, čeprav bi bil imel za to veliko razlogov. Dolga bolezen in trpljenje sta ga izčrpala, toda njegovega nasmeha nista izbrisala. Njegovi ženi Mariji, sinu Jožefu, hčerki Marie Gisèle, sestri Cilki in vsem drugim sorodnikom izrekamo svoje sožalje, naj jih tolaži zavešt, da se bomo vsi s Štefanom zopet sešli pri Bogu.

AUMETZ

Na 4. oktober, dan sv. Frančiška Asiškega, je izpolnila gospa Franca Drobne 90 let in obhajala svoj 90. god. Že 2 dni prej se je ožja „žlahta“ zbrala, da proslavi ta dogodek, ki se ne obhaja kot le enkrat v življenju in še to le bolj poredko. Ob tem dogodku jo je seveda tudi fotograf vzel na muho, kot se spodobi in vam bomo fotografijo pokazali v eni prihodnjih številki.

Gospa pride še k maši, seveda ne peš, ker je precej oddaljena od cerkve, ampak jo pripeljejo z avtom. Tudi prav rada speče še potico, ne samo zase, ampak predvsem, da jo ponudi povabljenim, pa tudi nepovabljenim gostom, saj je njena gostoljubnost in sploh Drobnetove družine dobro znana ljudem.

Bog ji daj zdravje, da bo mogla ob-

hajati še nadaljnje godove in rojstne dneve. Naj ji gredo po tej poti čestitke tudi v imenu vseh tistih, ki jih niso mogli osebno njej izreči.

Naj omenimo tudi, da je gospa Zofija Jankovič, ki po smrti svojega moža ni več v Tucquegnieux-Marine ampak pri svoji hčerki v Bretagne ali pri sinu Tonetu na Ossenu pri Lurdu, že 7. junija tudi *izpolnila 90 let*, in šla potem, kakor že zadnja leta, za nekaj tednov ali tudi mesecev na počitnice v Slovenijo. Pravi, da se tam zelo dobro počuti, da se res odpočije. Tudi njena gostoljubnost nam je dobro znana. Bog ji daj, da bi v zdravju tudi v bodoče še večkrat mogla iti v svoj rojstni kraj in obupati svoje mladostne spomine, ki se v starosti tako radi vračajo.

FREYMING-MERLEBACH

V mesecu septembru je bilo življenje v naši slovenski skupnosti Lotaringije dokaj pestro.

● 4. septembra smo imeli *vsakoletno slovensko srečanje* v protestantski dvorani v Stiring-Wendlu. To srečanje je bolj družabnega značaja. Peciva in domače kuhinjske posebnosti vabijo goste, ki se lahko ob glasbi orkestra in petja tudi razvedrijo. Kljub slabemu vremenu in drugim prireditvam v mestu — kot je bila to modna revija — je bila dvorana nabito polna. Vsem, ki ste poskrbeli za dobro voljo in materialno

Škof Metod Pirih ob prisotnosti tajnika Alojzija Milharčiča, dr. F. Felca in krajevnega duhovnika J. Kamina blagoslavlja obnovljene orgle v Freyming-Merlebachu.

prispevali k temu prazniku, iskrena zahvala. Izkupiček je šel za obnovo orgel kapele slovenske misije.

● 24. septembra ob 19. uri je gospod škof Metod Pirih ob prisotnosti tajnika Alojzija Milharčiča, g. dr. Felca in krajevnega duhovnika Jožeta Kamina *blagoslovil orgle* slovenske kapele. Te orgle so zgodovinskega pomena, saj so iz leta 1846 in delo mojstra Jožefa Callineta. Igrale so pred tem v samostanu sester božje Previdnosti v Rouffachu in nato bile razstavljene v Issenheimu, od koder smo jih prepejljali v Merlebach že avgusta 1987. leta. Šest mesecev so mladi čistili in odstranjevali barvo s posameznih lesenih delov, da so tako orgle s hrastovim lepo izdelanim pročeljem v naravnem izgledu. Orglarski mojster Meurer je v delavnici in nato v Misiji kakih pet mesecev sestavljal in popravljaval posamezne dele. Prvič so zapele Bogu v čast in nam v veselje na soboto, 24. septembra, z vsemi trinajstimi registri pod roko našega zaslužnega organista in dirigenta Emila Šinkovca. Pevski zbor Slomšek je pri slovesnosti ubrano prepeval. Večerna pobožnost se je zaključila z litanijami Matere božje ter z blagoslovom z Najsvetejšim.

Naslednji dan, 25. septembra, smo imeli celodnevno srečanje. Ob 10. uri slovesna evharistija s somaševanjem slovenskih duhovnikov. Gost meseca je bil koprski škof Metod Pirih. Starši našega duhovnika so ob tej priložnosti obhajali tudi 30-letnico poroke. Ob 12. uri je bilo skupno kosilo, katerega se je udeležilo kar 164 ljudi. G. Sajovec je okusno spekel prašiča na ražnju, kuharice pa so poskrbele za ostale pri-

kuhe in postrežbo. Veselo razpoloženje in pozornost koprskega škofa do vsakogar nas je nevidno privedlo do koncerta, ki ga je ob pol štirih izvajal Philippe Delacour s klasičnimi kompozicijami. G. Šinkovec E. pa je za to priložnost skomponiral „Magnificat“ za orkester, orgle in mešani pevski zbor Slomšek. Koncertu je nekaj časa prisostvoval tudi škof Pierre Raffin iz Metz-a. Udeležile so se ga številne osebnosti mesta in pokrajine Lorene. Zaradi premajhnega prostora (v kapelo gre lahko le 150 ljudi) smo tako zjutraj kot popoldne imeli na voljo tudi notranji televizijski prenos. Po koncertu smo se ob kavi poslovlili od lepega, toda naporega dne.

Koprski škof Metod Pirih kakor tudi G. Felc pa sta bila naša gosta do torka. Medtem smo obiskali nekaj slovenskih družin kot tudi mesto Metz, katedralo, semenišče in ostale kulturne znamenitosti.

Kar težko je bilo slovo, vendar z obljubo, da se v bodočnosti zopet srečamo v Merlebachu.

● 10. avgusta smo se v cerkvi sv. Mavricija v Freymingu *poslovlili* od naše najstarejše ustanoviteljice pevskega zbora, gospe Marije Šinkovec, rojene Moltara. Lepo evharistijo smo imeli v domačem jeziku ob množični udeležbi naših in francoskih vernikov. Sin. g. Emil pa je materi v zadnje slovo zapel skupaj z zborom Slomšek slovensko pesem. Za njen zgled pogumnosti in odločnosti ter za vso pomoč

Dobra volja med skupnim kosilom 25. septembra v Freyming-Merlebachu.

slovenskim duhovnikom se ji zahvaljujemo. Svojcem izrekamo sožalje, dušo pokojne pa priporočamo Bogu, ki vidi na skrivno in v tem smislu tudi povrne.

MARSEILLE

Letos bo še dvakrat naše srečanje pri slovenski maši v Eouresu, in sicer: ta mesec na nedeljo po Vseh svetih, t. j. 6. novembra, in na nedeljo pred božičem, na 4. adventno nedeljo, 18. decembra. Vsakokrat je maša popoln dan ob 5. uri, pred mašo pa priložnost za spoved.

nemčija

STUTT GART-okolica

Domači zvon na zahvalnem romanju — 2. srečanje v domovini. — Ob 20-letnici obstoja moškega pevskega zbora Domačega zvona iz Stuttgarta, ki ga vodi organist g. Damijan Jejčič, so se pevci zbrali v nedeljo, 24. julija letos, na svojem 2. srečanju v domovini. Prvo je bilo leta 1986 v Begunjah na Gorenjskem, letos pa na Sveti Gori pri Gorici. O tem zadnjem smo sprejeli naslednje poročilo:

„Kar nekam praznična je danes naša svetogorska bazilika, ko je sprejela goste iz Stuttgarta,“ je začel ob tej priliki mašno pridigo p. gvardijan Do-

Kadar Slovenci iz okraja Ludwigsburga na Württemberskem praznujejo v Oberstenfeldu svoje srečanje, je vedno lepo. Pri postrežbi tudi dekleta rada pomagajo.

minik. In res, Sveta Gora se je tega jutra lesketala v soncu, ko se je kolona 20 avtomobilov vzpenjala po strmih pobočjih proti romarskemu svetišču. Na vsakem vozilu je bil plakat z napisom „20 let moškega pevskega zbora Domači zvon iz Stuttgarta“. Pater Dominik je pozdravil ob slovesnem petju treh zvonov vsak avtomobil s pevci in njihovimi sorodniki posebej. — Po kratki vaji je moški zbor pel med slovesno mašo in po njej pete litanije MB. Ob izvrstni akustiki svetega prostora so zvenele melodije tako mehko in prisrčno, da se je temu in onemu poslušalcu orosilo oko.

Prof. Roman Slejko je dogajanje v cerkvi posnel na video-kamero, po maši pa je pod košato lipo ob cerkvi razlagal pevcem in drugim udeležem-

cem zgodovinski pomen Svete Gore in njene okolice.

Nato so pevci s svojimi spremljevalci (83 po številu) zavili v gostilno na skupno kosilo. 1200 m visoki Čaven jih ni hladil le z domačo kapljico med okuskom, ampak tudi s svojim svežim planinskim zrakom tja do večernih ur.

Pevovodja Jejčič se tudi na tem mestu zahvaljuje še posebej tistim 8 pevcem, ki so se samo za ta dan pripeljali iz Stuttgarta in so se morali takoj po kosilu vrniti, ker je bilo treba naslednjega dne že na delo. Zahvaljuje se

V Pfullingenu na Württemberskem so letos 19. junija organizirali svojo prvo birmo. Zakrament potrditve je sprejelo 17 slovenskih fantov in deklet.

tudi vsem drugim pevcem iz Prekmurja, Štajerske, Koroške in Dolenjske, ki so prispeli pravočasno na zbirališče v Ajdovščini, odkoder so se potem v koloni zapeljali na Sveto Goro.

Moški zbor Domači zvon že sedaj načrtuje svoje 3. srečanje v Sloveniji, ki bo leta 1990 nekje na Štajerskem.

Srce za Celje. — Na prošnjo za pomoč pri gradnji cerkve Svetega Duha v Celju, so se rojaki na našem področju pridno odzvali. Nabirke pri maši so se podvojile in nekaj rojakov je darovalo kar po 100.— DM. Tako smo prvi obrok „našega srca“ že odposlali na pristojno mesto. Koliko bomo v celoti nabrali, bomo poročali pozneje.

Čestitke k poroki. — V Steinenbronnu sta šla pred oltar Marijan Grobelnik iz Vitanja in Ute Helga Hanselmann, rojena v Stuttgartu. Tako v cerkvi kot na praznovanju v lokalu se je ob njuni poroki zbralo visoko število slovenskih in nemških gostov. — Mlademu paru čestitamo in mu kličemo na mnoga srečna leta.

Čestitke h krstu. — Krst je najpomembnejši mejnik v človekovem življenju. Po tem zakramentu postanemo božji otroci, člani Cerkve in dobimo ime kristjan. S tem se popravi v človeku to, čemur pravimo izvirni greh.

To pot čestitamo h krstu hčerke Jasmine družini Etorju in Dragici Matkovič iz Stuttgarta.

OBERHAUSEN

V novembru se je pri nas zvrstilo kar lepo število skupnih stvari. Najprej je bila skupina slovenskih družin (skupaj nad 60 ljudi) za konec tedna na *duhovnem srečanju* v Niedermühlenu. Odpeležali smo se v to malo vasico pri Asbachu v petek proti večeru, vrnili pa smo se spet skupaj z avtobusom v nedeljo popoldne.

Vmesni čas smo uporabili za predavanja, razmišljanja, pogovore, . . . o krščanski duhovnosti in zadevah, ki nas posebej zadevajo, ker živimo izven svoje domovine.

Sredi meseca nas je obiskala skupina *mladih pevcev* in njihovih staršev iz Repentabra pri Trstu. Mladinski zbor je pripeljal k nam tamkajšnji župnik An-

ton Bedenčič, ki ga tudi vodi. Peli so v soboto v Güterslohju pri maši in nato še v dvorani. Prav tako pa tudi naslednji dan v Essnu. Posebej srečanje

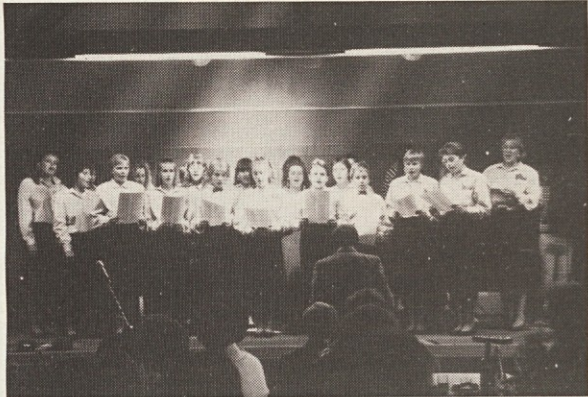
Moški zbor Domači zvon iz Stuttgarta pod lipo ob cerkvi na Sveti Gori 24. julija letos.

Slovenski fantje in dekleta na bir-manski dan 19. junija letos pred Slovenskim domom v Stuttgartu. V procesiji v cerkev Sv. Konrada so bili častno spremstvo bir-mancem in prv-obhajancem.

Zamejski Slovenci so nam pripravili lep in zelo vesel večer s svojim ansamblom. Poskusil se je z njimi tudi „naš“ godec g. Koštrun.

Nastop mladinskega pevskega zbora iz Repentabra na Tržaškem v Güterslohju.

v Güterslohju je navdušilo tamkajšnje Slovence, ki so se tudi zelo potrudili, da so nam poskrbeli hrano in pijačo za veseli večer. V Essnu je bil bolj neroden čas za koncert, vendar je treba prav tako pohvaliti kuharice in vse, ki so lepo pripravili prostor za nastop. Vršilo se je v prostorih društva Bled.

25. septembra smo imeli *romanje k Materi božji* v Kevelaer. Nekoliko manj ugodno vreme ni ugnalo navdušenih Marijinih častilcev, ki so zapeli spet tudi po maši pred cerkvijo. To je zadnja leta že ustaljeno „naše slavje“ in nastop za druge. Ljudje se kar strnejo okrog naše skupine in prisluhnejo pesmi.

V sredo, 28. sept., smo v Oberhausnu pripravili tudi nekakšno uradno praznovanje *tridesetletnice naše župnije*. Povabili smo predvsem predstavnike nemških škofij, župnij, ustanov, . . . ki imajo opraviti z nami in smo v cerkvi pri zahvalni molitvi zapeli litanije. V dvorani smo se nekoliko predstavili v besedi in se zahvalili za pomoč, ki nam jo nudi krajevna Cerkev. Gostje so bili navdušeni tudi nad pogostitvijo, ki so jo pripravile skrbne žene. Tudi praznovanje „Kirche international“, kjer se združimo vsi tuji katoličani mesta Oberhausna k skupni maši in nato pri kulturnem programu, je zelo lepo uspelo. Predstavljal nas je zbor Slovenski cvet in v naši misiji narejene kranjske klobase.

MÜNCHEN

Pravzaprav je treba močnega uvida o tem, da je poročanje o delu naših farvažno za kroniko in za graditev fará samih. Ta ugotovitev naj bo zapisana zato, da ne bi kdo mislil, da je to poročanje samohvala. No, in kaj se je pri nas dogodilo zadnje tedne?

- *K molitvenemu srečanju* v oktobru se nas je v primeri s srečanji v drugih mesecih zbralo precej več. Najbrž zato, ker je oktober posvečen rožnemu vencu, ki ga pri teh srečanjih tudi molimo. To pot smo vsako skrivnost najprej kratko premislili.

- *Naše obhajilne nedelje* — to so prve nedelje v mesecu — so kar lepe. Kajpada bistveno prispeva k njim g. Šeškar, ki prihaja spovedovat.

- *K sobotni šoli* šolarji pridno prihajajo. Prijavil se je k njej še ta in oni, kdo je pa že omagal, škoda!

- *Mladinska skupina* se je nekoliko pomnožila, pa tudi vedno bolj živahna, iznajdljiva in povezana postaja, kar je še posebno važno, saj so si mladi s tem v veri in slovenstvu v oporo.

- *Pevski zbor* se redno vadi, postregel nam je pa že tudi pri nedeljski maši z nekaj zborovskimi pesmimi. Sicer pa je sedaj, dokler se ne okrepi posebno z novimi moškimi glasovi, njegova glavna vloga, ki seveda ni majhna, v tem, da daje podlago ljudskemu petju pri naših nedeljskih mašah.

Izlet slovenske fare v Münchnu k Belemu konjičku pri Wolfgangsee v Avstriji.

Na šolskem izletu v bavarskih gorah so otroci našli zabavo v skalah in pri luži, drugi so si šli pa dušo privezat.

● Naš župnijski svet se je sestel k pogovoru v začetku oktobra. Pregledali smo delo v zadnjih mesecih in naredili načrt za delo v prihodnjih dveh. Pogovoriti se je bilo treba tudi o drugih važnih vprašanih naše fare.

● Tudi ministranti so se zbrali h kratkemu pogovoru.

● Bolnikov imamo kar nekaj. Poskušamo jih redno obiskovati. Zelo nas je prizadela smrt naše faranke in članice pevskega zbora ge. Sonje Markl. O njej bomo poročali prihodnjič.

WALDKRAIBURG

17. septembra je umrl g. Alojz Zidarič, ki je živel zadnjih trideset let v Aschau pri Waldkraiburgu. Pokojni je bil doma v Ormožu, kjer se je rodil pred 65 leti. Med vojno so ga Nemci mobilizirali. Na ruski fronti je zgubil desno roko. Po vojni se je doma izučil za vrtnarja. Leta 1959 je prišel v ZR Nemčijo. V Aschauu je odprl vrtnarijo, ki jo je zelo uspešno vodil. V zakonu sta se mu rodili dve hčeri, ki sta že poročeni. K mašam je hodil bolj v nemško cerkev, kateri je tudi večkrat podaril s svojega vrta rože za okrasitev. Pred smrtjo je prejel zakramente za umirajoče. Umril je v bolnišnici. — Njegovi vdovi in obema hčerama izrekamo globoko sožalje, njemu pa želimo vso srečo v Bogu!

nizozemska

V septembru je društvo sv. Barbare v Lindenheuvelu, ki mu predseduje g. Stani Kropivšek, priredilo svojo vsakoletno *Vinsko trgatvev*. Večer so začeli člani društva sami s pesmijo in narodnimi plesi. Večina gostov je bila Holandcev, naših znancev in prijateljev. Slovenci v tem kraju so namreč od strani domačinov zelo poznani in cenjeni.

K uspelemu večeru iskreno čestitamo.

Hvala vsem, ki so večer pripravili!

Vse naše skupine na področju vljudno vabijo na

JESENSKO PRIREDITEV

ki bo v soboto, 12. nov. t. l. zvečer v Cornelius huis v Heerlerheide.

Za prosto zabavo bo skrbel priljubljeni ansambel iz Škofje Loke.

Na veselo svidenje!

švedska

STOCKHOLM, KÖPING

Naši oltarni občestvi v Stockholmu in Köpingu imata po enega člana več.

V obeh krajih smo imeli namreč v nedeljo, 25. septembra, *krst*. V Stockholmu je bil krščen tretjerojenec Peter Jože, sin Jožeta in Ane Štefanič, v Köpingu pa Martin Albet, sin Albeta Kohonta in Lillianne Danute Edvardsson. Ko se veselimo teh dveh novih članov, staršem čestitamo, novokrščencema pa želimo, da bi bila njuna rast v modrosti in milosti Bogu v čast in Cerkvi v radost.

GÖTEBORG

Župnijska cerkev v Göteborgu, kjer je vsako prvo nedeljo v mesecu tudi slovenska maša, slavi ta mesec svojo *50-letnico*. Jubilejno mašo 2. oktobra je imel stockholmski škof Hubertus Brandenburg. Praznovanje se je na-

Pokojni g. Alojz Zidarič
iz Ashaua pri Waldkraiburgu

Na šolskem izletu münchenskih Slovencev v bavarskih gorah.

daljevalo v restavraciji Trägårn blizu cerkve s svečanim kosilom ter predstavljivo plesov in petja članov župnije različnih narodnosti. Med prvimi je nastopila folklorna skupina iz društva France Prešeren. Drugod po Göteborgu nastopajo že 15 let, v lastni župniji pa so se tokrat prvič predstavili. Župljani nas sicer kot skupino dobro poznajo, toda niso si mogli predstavljati, da so naši plesi tako zanimivi. Zlasti tisti z metlo jim je bil v pravo zabavo, gorenjska narodna noša pa paša za oči. Naši mladi plesalci so kljub majhnemu prostoru svoj program mojstrsko izvedli in slovenski del župnije zares lepo predstavili. Ugotovljeno je bilo, da so za priznanje edini bili deležni privilegija, da se je škof z njimi slikal.

švica

JUBILEJNO SLOVENSKO ROMANJE
V EINSIEDELN IN DVAJSETLETNICA
SLOVENSKE MISIJE V ŠVICI

Na zadnjo nedeljo v septembru, 25. sept. 1988, se je v švicarskem nacio-

nalnem Marijinem svetišču Einsiedeln zbralo izredno veliko Slovencev, ne samo iz celotne Švice, temveč tudi iz sosednje Avstrije in Nemčije. Na voljo so bili številni slovenski spovedniki, kot neposredna priprava na slovesno sv. mašo pa pobožnost sv. križevega pota na prostem, saj nam je bilo vreme naklonjeno.

Slovesno bogoslužje je ob somaševanju izseljenskih duhovnikov vodil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Glasno in ubrano je donela slovenska pesem pod oboki mogočnega svetišča ter se prepletala s tehtno besedo slovenskega nadpastirja, ko je svoje rojake utrjeval v veri in zvestobi do domovine ter izročal p. Robertu pastoralno skrb za Slovence v Švici in vodstvo Slovenske misije. Po končani sv. maši se je razvil slovesen spred narodnih noš do kapelice milostne podobe, kjer so bile pete lavrantske litanije.

Popoldan je minil v uro in pol trajajočem kulturnem programu, ob zgodovinskem orisu 20-letnice delovanja slovenske misije, z nastopom moškega okteta Vigred iz Predoselj pri Kranju, folklorne skupine Encijan, otroškega in dekliškega zborčka in kormornega zbora Slovenija. Jubilejnih slovesnosti sta se udeležila tudi predstavnik Švicarske škofovske konference za izseljence in sicer msg. Franz Stampfli, sekretar generalnega vikaria-

ta za kanton Zürich kot referent za izseljence ter nacionalni direktor Komisije za izseljence dr. Urs Köppel. Navzoči so bili tudi kapucinski provincial iz Ljubljane p. Donat, p. Fidelis in p. Angel.

Kapucinski dom (Kapuzinerheim) v Seebachu — predmestju Züricha — je velikodušno nudil prvo zavetišče novoustanovljeni slovenski misiji ter p. Fidelisu, ki je vložil vse svoje moči, da bi tudi v Švici zaživel redna dušnopastirska skrb za Slovence. Majhna samostanska sobica je služila kot stanovanje in pisarna, za pogovore in sestanke pa je bila na razpolago knjižnična soba. Pričelo se je z rednim nedeljskim in prazničnim bogoslužjem, najprej v cerkvi Francoske misije skupaj s Hrvati, potem pa v kripti cerkve Dobrega Pastirja (Guthird), kjer je še danes. P. Fidelis je neutrudno zbiral naslove Slovencev, razkropljenih po vsej Švici, potoval v razne kraje in jih zbiral pri sv. maši. Zaživel je tudi kulturno življenje, vse bolj so se množile razne kulturne prireditve, družabni večeri, skupna romanja po Švici in znanih evropskih božjepotnih cerkvah. Mlade družine so bile še posebno vesele, ko je njihove otroke pričel obiskovati Miklavž in so začeli nastopati na materinskem dnevu. Vedno bolj pa se je kazala tudi potreba po lastni pisarni, sedežu misije. Tudi to se je ugodno rešilo. Po zaslugi in s pomočjo nekaterih Švicarjev in rojakov imamo lep in prijeten pisarniški prostor.

Vse bolj razgibano življenje Slovenske misije in razsežnost dela, ki mu p. Fidelis sam ni mogel biti več kos, je priklicala v Švico še enega slovenskega duhovnika, to je bil p. Angel, ki je prevzel vso zapadno Švico ter škofijo Basel s sedežem v Solothurnu, p. Fidelis pa je odslej skrbel za vzhodni del Švice, ki obsega škofiji Chur in St. Gallen, kanton Turgau ter Schaffhausen do Badena. Mlade družine pa so potrebovale še nekoga, ki se bo z materinskim čutom posvečal otrokom, da bodo kljub tuj rojstni domovini ostali Slovenci. P. Angel je odkril s. Avrelijo, ki se je z velikim veseljem ter njej lastno zagnanostjo lotila potrebnega in pomembnega dela. Potovala je in še potuje iz kraja v kraj, od družine do družine in uči otroke moliti, peti in govoriti v našem lepem slovenskem jeziku.

slovinci ob meji

KOROŠKA

Že 13 let obstajajo romanja na 13. dan vsakega meseca, ki jih na pobudo pok. prelata Zechnerja organizira na Žihpoljeh Marijina legija. Letos septembra je vodil romanje dunajski nadškof kardinal Groer. Kljub slabemu vremenu je bila cerkev nabito polna. — Po prizadevanju dekana Leopolda Silana so v Pokrčah preuredili staro

ku. Obiskuje bolne, ostarele po bolnicah in domovih in ne nazadnje: bogoslužje in razna srečanja ne bi bila to, kar so, če ne bi bilo nje in njenega lepega glasu, ki vzpodbuja in zanesljivo vodi pri molitvi in petju. In to svoje poslanstvo opravlja z nezmanjšano prizadevnostjo že 12 let!

Prav je tudi, da omenimo velik delež Slovenske misije pri ustanovitvi slovenskega planinskega društva Triglav, ustanavljanju slovenskih dopolnilnih šol v Švici in oblikovanju folklorne skupine Encijan.

Pred osmimi leti je p. Angela zamegnjal p. Damijan in prinesel novo poživitev med slovenski rod v Švici. Žal pa je p. Fidelis hudo zbolel in breme celotne skrbi za Slovensko misijo je vse bolj legalo na ramena p. Damijana, dokler ni ostal sam za vse. Sedaj je p. Fidelisa nasledil p. Robert. Naj bi se uresničile številne dobre želje, ki so bile izrečene ob njegovem prihodu!

Jubilejne slovesnosti ob 20-letnici Slovenske misije v Švici so terjale veliko skrbi, dela in požrtvovalnosti. Naj bo ob koncu tega priložnostnega zapisa izrečena javna zahvala vsem in slehernemu posebej za njegov delež in trud, pa tudi za vse vloženo v vseh teh letih obstoja! Bog bodi plačnik!

Naj sklenem z mislijo iz pesmi misijonarja Jožeta Cukale: „Ne jokaj za mano, Slovenija . . . Saj te nosim po žilah svoje krvi . . . Glej mi v srce . . . Zato, ne jokaj za mano, Slovenija!“

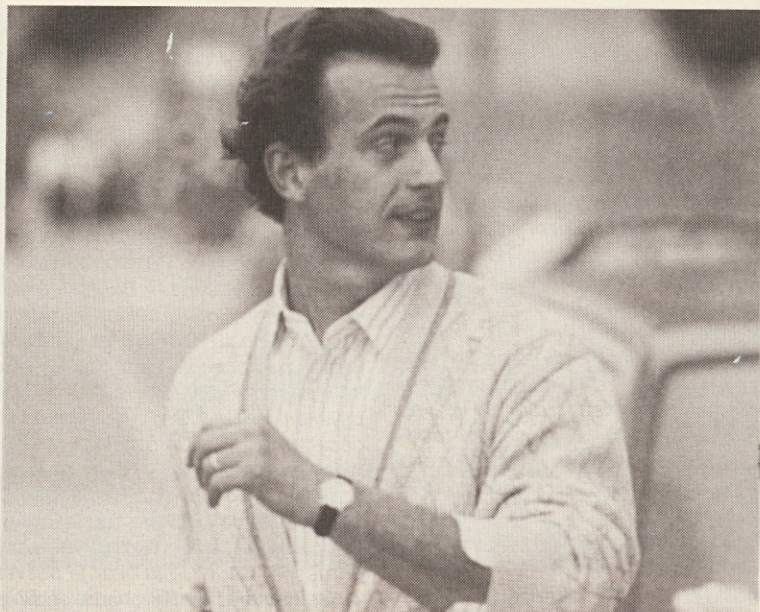
gospodarsko poslopje. V pritličju je dobil prostor otroški vrtec, zgoraj so pa naredili farno dvorano. Prenovljeno stavbo je blagoslovil celovski škof dr. Kapellari. — Od 23. do 25. septembra so imeli v Selah jubilejno misijonsko slavje. 30 let je odkar so začeli Selani podpirati misijonske bogoslovce. Okrog 100 bogoslovcev so pomagali, da so dosegli mašniško posvečenje. Vseh bogoslovcev, ki so bili deležni podpore slovenskih Korošcev, pa je okrog 1000. Zaključno mašo je imel škof dr. Kapellari. — Sobota, 24. septembra, je bila za Velikovec prelomnica. V dvorani Neue Burg se je vršil koncert z zborovskim petjem dežel Alpe-Jadran. Prvič so nastopili v dvorani tudi slovenski pevci in sicer libuški Kralj Matjaž in zbor Vres iz Prevalj. Doslej je bila dvorana za Slovence zaprta. — Pri šolskih sestrah v Št. Rupertu pri Velikovcu je umrl 1. oktobra upokojeni župnik na Bistrici na Zilji g. Anton Kuchling. 11. junija je na Dobrovi pri Dobrli vasi rojeni dopolnil 85 let. — V septembru je v Žitari vasi obhajalo prosvetno društvo Trta 80-letnico delovanja. Društvo ima moški pevski zbor Trta, ženski zbor Plazniška dekleta in otroško folklorno skupino. — Na Koroškem so dobili novega šolskega inšpektorja za pouk slovenščine na srednjih in višjih šolah. Imenovan je bil prof. dr. Anton Feinig, ki bo nasledil dr. Valentina Inzka. — Na avstrijski televiziji bodo z novim letom začeli z manjšinskimi oddajami. Predvideno je, da bodo tudi Slovenci dobili tedensko kratko oddajo. — Ob obisku jugoslovanskega predsednika vlade Branka Mikuliča v Avstriji je bilo v načrtu tudi srečanje s predstavniki obeh slov. koroških organizacij. Iz neznanih razlogov je bilo srečanje zadnji hip odpuvedano. — Zaradi pisanja po časopisih (nemških in slovenskih), da ob papeževem obisku v Krki slovenski verniki iz Koroške niso bili omenjeni, je prišlo do izmenjave pism med slovenskim metropolitom dr. Šuštarjem in celovskim škofom dr. Kapellarjem. Nadškof se sprašuje, zakaj so bili koroški Slovenci izpuščeni. Škof Kapellari se opravičuje, da se je pripravljalnemu odboru ob obilnem delu dogodil ta spodrselj in prosi, naj bi pozitivne strani nadvladale morebitne nedostatke.

GORIŠKA

Zaradi novih državnih predpisov bodo morali obnoviti veliko dvorano Katoliškega doma v Gorici. Dvorana je bila zgrajena leta 1962. Obnovitvena dela bodo gotovo trajala do božiča. — V nedeljo, 18. septembra, je obhajal zlato mašo kapucin p. Alfons Valič, rojen v Vipavskem Križu. Deloval je najprej v Gorici, nato v Trstu, na Reki, v Kopru, v Villafranca, v Benetkah in še po nekaterih krajih, dokler se ni vrnil v Gorico leta 1979 in je imel slovensko mašo pri kapucinih; skrbi tudi za jetnike v zaporih. Zlata maša je bila v Vipavskem Križu, v Gorici bo pa meseca decembra. — V Cerovljah pri Mavhinhah so blagoslovili novo cerkvico, posvečeno apostoloma Evrope Sv. Cirilu in Metodu. Stara cerkvica sv. Miklavža je bila med prvo vojno porušena. Cerkvico in oltar je posvetil 4. septembra goriški nadškof Bommarco. Na področju nekdanjega oglejskega patriarhata je to prva cerkvica, posvečena slovenskima blagovestnikoma. — Na praznik Marijinega imena (12. 9.) so goriški in tržaški verniki poromali k Mariji, Morski zvezdi, na Barbano. Romanje je vodil ljubljanski pomožni škof Jožef Kvas. Somaševalo je 15 duhovnikov in goriški diakon Bolčina. — V Zavodu sv. Družine v Gorici so 8. septembra obhajale tri šolske sestre redovniške jubileje. Sr. Julija Sirk je obhajala 50-letnico zaobljub, sestri Jedert Lokar in Efrema Ozbič pa 25-letnico. — Pred kratkim je bila izdana knjiga pesmi pok. župnika in pesnika Mirka Mazore. Pesmi je izbral g. Marijan Breclj. „Pesmi“ je mogoče naročiti v Katoliški knjigarni v Gorici in stanejo 10.000 lir. — V Špetru v Beneški Sloveniji že pet let deluje dvojezična šola z otroškim vrtcem. Letos je vpisanih 41 otrok.

TRŽAŠKA

V škofijskem domu Le Beatitudini je ljubljanski stolni kanonik Mihael Golob imel duhovne vaje za tržaške žene. Udeleženec je bilo 29. — Slov. stalno gledališče v Trstu bo v abonmaju za leto 1988/89 predvajalo naslednje igre: Brusatičeve Galantne pogovore, Wildovo Važno je imenovati se Ernest, Čehovo Striček Vanja, Cankarjevo

Lepo Vido, Hofmannsthalovo Sleher-nik, Turrinijevo Trg v Benetkah in Ortonovo komedijo Kaj je videl Batler. — Pri založbi Tabor v Trstu je izšla pesniška zbirka Vinka Beličiča. Pesnik je ob 75-letnici zbral izbor pesmi iz svojega 55-letnega pisanja. — Marijanski praznik v nedeljo, 11. sept., na Opčinah je zelo lepo uspel. Najprej je bila procesija z Marijinim kipom ob petju litanij, nato maša, ki jo je imel msgr. dr. Janez Zdešar iz Münchna. — Z novim šolskim letom je stopilo več profesorjev na Tržaškem v pokoj: Josip Tavčar, Ljuba Berce-Košuta, Zora Tavčar, Viljem Žerjal in Diomira Fabjan-Bajc.

slovinci po svetu

če bi jaz vodil državo . . .

Ondan me je spet dobil v precep moj stari znanec. Nima samo ostrega jezika, marveč tudi razum.

„Vsi tisti voditelji držav in vlad,“ mi je zabrusil, „so člani tvoje partije. Če bi bil jaz vodja države ali vlade, pa če bi me ljudstvo tako zmerjalo in zavračalo, bi odstopil, četudi narod ne bi imel prav. Saj vem, da v tej družbi ni zavozil vse države en človek. Neposredno ga zadevajo samo njegova nesposobnost in položajni privilegiji. Ampak vseeno, če bi me narod tako vztrajno in glasno zavračal in obtoževal, bi šel sam od sebe. Prvič zato, ker imam nekaj osebnega ponosa. Drugič pa zato, ker je v izpričani vztrajnosti ljudstva najbrž kaj resnice. Ampak ti tvoji ne gredo ne zlepa ne zgrda in res ne razumem ne njih ne vas, komunistov, da se jim ne odpoveste in ne potegnete z ljudstvom.“

Takole me je nahrulil in imelo me je, da bi mu zabelil, da je to bržčas res, vendar nič ne pomaga, ker on pač ni vodja države.

„Poslušaj,“ sem mu dejal, „ljudje po Kranjski gori in podobnih krajih že zdaj strahoma pričakujejo konec sedanjih mandatov. Ali se zavedaš, koliko sob, tajnic, šoferjev, stražarjev, protokolarnih stroškov in podobnega potegne vsak naš bivši funkcionar za seboj? Mi imamo kar osem državnih predsednikov. In kje so še vsi drugi, ki bi morali zaradi svoje jalove nadležnosti takoj s položaja? A to še ni najhujše. Za njimi bo prišlo ravno toliko novih in kmalu bodo tudi oni na stroškovniku bivših. Novi stroški, novi ogroženi kraji, saj ne vleče vseh samo v Kranjsko goro ali Neum . . .“

Martin Ivanič

DELO, Ljubljana, 14. sep. 88.

AVSTRALIJA

Otroci slovenskega tečaja pri Sv. družini v Adelaidi so pripravili prisrčen očetovski dan. Izbrali so tudi „očeta leta“ g. Toneta Jesenka, ki je velik dobrotnik cerkve Sv. družine. Oltarček Marije Pomagaj, ki ga je v cerkvi blagoslovil nadškof Ambrožič, je delo njegovih rok in vse za „boglonaj“. — Ob zaključku Marijinega leta so pripravili pri sv. Rafaelu v Merrylandsu (Sydney) likovno razstavo. Razstavljenih je bilo 150 izdelkov. Poleg Slovencev so dela izdelali tudi Avstralci, Italijani, Avstrijci, Hrvati, Čehi, Slovaki, Poljaki, Indijci, Maltežani, Filipinci in Vietnamci. Zastopnik avstralskega ministrskega predsednika je razstavo odprl 14. avgusta. S petjem je sodeloval moški zbor Slovenskega društva Sydney. — Prvo septembrsko nedeljo so pri sv. Rafaelu obhajali očetovski dan. Poleg otrok je sodeloval ženski pevski zbor. Po programu so bili vsi postreženi. — Tudi pri sv. Cirilu in Metodu v Kewu (Melbourne) je mladina pripravila očetovsko proslavo. Šolski otroci in Glasniki so oskrbeli program, žene pa okusen prigrizek po proslavi. Pri vratih so darovali za Dom počitka 120 dolarjev. — Na univerzi v Sydneyu so letos

Jugoslovanska kriza se zaostrojuje

Največji zahodni časniki obširno poročajo na prvih straneh o stopnjevanju krize v Jugoslaviji. V javno razpravo o dogajanju v Jugoslaviji so se vključili tako vplivni in ugledni politični svetovalci kot Kissinger, Brzezinski in Eagleburger. Vsi so si edini v tem, da sodi Jugoslavija med tiste države, ki se bodo z nestabilnostjo soočale dolgočasno. Kissinger meni, da se Jugoslavija v zgoščeni obliki srečuje s podobnimi težavami kot Sovjetska zveza. Če hoče spodbuditi gospodarsko prenovno, mora spremeniti tudi partijo, to pa je po njegovem mnenju zaradi odpora birokracije nemogoče. Centralizacija pomeni zanj mrtvilo, decentralizacija pa poraja mednarodnostne spore. V tako različni narodnostni sestavi, kot jo ima Jugoslavija, je po njegovem mnenju skoraj nemogoče, da bi republike lahko oblikovale skupno politiko.

Iz raznih obširnih razčlenjevanj in razlag o burnih političnih zapletih v naši domovini lahko razberemo, da ima

takšno klavrno stanje vsaj tri vzroke: zastrupljene mednarodnostne odnose, pomanjkanje demokracije in politične svobode ter napačno gospodarsko ureditev.

● Zastrupljeni mednarodnostni odnosi. Komunistična Jugoslavija je bila le na papirju ustanovljena kot zveza enakopravnih narodov. Albanci so se vseskozi nahajali pod terorjem Rankovićeve policije in so si šele z ustavo iz 1974 priborili nekaj samostojnosti; Hrvatje, ki živijo v svoji republiki skupaj z močno srbsko manjšino, se počutijo po padcu svojih legendarnih voditeljev iz sedemdesetih let kot drugorazredni narod na svoji zemlji, ki mu krojijo usodo Srbi v hrvaški partiji, policiji in na direktorskih stolčkih; Makedonci morajo krmariti med praviciami številne albanske manjšine in velikosrbskimi skominami; Bosna-Hercegovina je utrujena od spopadov med različnimi klani iz muslimanskih, srbskih in hrvaških vrst; po naravi pridni in ubogljivi Slo-

naša luč

je prijetno razvedrilo
v naš vsakdan

vsak rojak

je vesel takšnega
razvedrila

pridobite

reviji novih
naročnikov!

venci so dolga leta svoje nezadovoljstvo ob gospodarskem izžemanju zamolčevali in potlačevali. Tito je izumil čarobno geslo o „bratstvu in edinstvu jugoslovanskih narodov in narodnosti“, ki pa je bilo le spretna preteza za izi-

odprli na fakulteti za moderne jezike tudi katedro za slovenščino.

ARGENTINA

Ob iztekanju Marijinega leta so 17. julija v Slovenskem domu v Mendoza imeli koncert Marijinih pesmi in nagoovor misijonala g. Horna. Naslednjo nedeljo so pa imeli romanje v dominikansko baziliko z mašo in svetoletnimi molitvami. — V Našem domu v San Justu so 27. avgusta priredili članski večer s skupno večerjo in s spevoigro Kovačev študent, ki jo je pripravilo prištavsko gledališče. — V veliki dvorani Slovenske hiše v Buenos Airesu sta obe mladinski organizaciji (fantovska in dekliska) pripravili 20. avgusta glasbeni večer, ki je zelo dobro uspel. Škoda je le, da ni bilo več narodnih pesmi in preveč tujega, četudi dobro predstavljenega. — Na 9. kulturnem večeru Slov. kulturne akcije so predstavili 17. septembra knjigo dr. Franca

Gnidovca Zgodovina Ajdovca. Knjigo je komentiral Tone Brulc. Teden kasneje je v istem okviru v Slov. hiši razstavljal svoja dela akademska slikarka Bara Remec. — V Argentini obstaja Slovenski kotiček, to je nepolitična, slovenska kulturna radijska oddaja. V življenje jo je spravil vipavski rojak Albert Čuk. — 13. avgusta je Kotiček pripravil v Buenos Airesu družabni večer, katerega se je udeležilo poleg Slovencev tudi veliko Argentinecev. — V soboto, 3. sept., so se zbrale v Slovenski hiši v Buenos Airesu članice Zveze slov. mater in žena. Obhajale so 22-letnico obstoja organizacije z mašo in zakusko v dvorani. — V Slovenskem domu v Carapachayu je 11. septembra obhajal zlatomašno slavje g. Albin Avguštin. Po maši je mladina pripravila kulturni program. Zlatomašnik je bil med pobudniki tega doma in ustanovitelj slovenske šole v kraju. — V nedeljo, 4. sept., so obhajali v starostnem domu, ki nosi ime po škofu dr.

Rožmanu, obletnico ustanovitve. Veliko rojakov je prišlo, da so razvedrili ostarele in jim seveda tudi postregli. — Na 11. kulturnem večeru Slov. kulturne akcije je predaval dr. Peter Urbanec o disidentih v Sloveniji. Prišel je iz Kanade.

ZDA

Na podlagi osmrtnic, tiskanih v tedniku Svobodna Slovenija, more sourednik Naše luči poročati o smrti dveh Slovencev, ki sta živela v Združenih državah. Prvi je 81-letni France Krošelj, ki je že doma aktivno delal v slov. katoliškem gibanju. Umrli je 4. avgusta v Kaliforniji. V Michiganu pa je 2. avgusta nepričakovano zapustil ta svet v 47. letu starosti g. Andrej Hirschleger. Pokojni je iz znane družine Hirschlegerjev iz Vevč pri Ljubljani. Brata Rudi in Ernest sta znana po kulturnem delovanju v taborišču Spittal ob Dravi in v Mendoza.

gravanje pravic enega naroda proti pravicam drugega in mu je omogočalo neomejeno oblast. Za svoje premetene politične račune je v vsakem narodu našel nekaj stalinističnih privrženecv in preračunljivcev, ki so bili pripravljeni za ceno določenih ugodnosti teptati pravice svojega naroda. Posledice takšne politike so zastrašljive: noben politik ne zaupa drugemu, republiški veljaki izkoriščajo mednarodnostne razprtije za uveljavljanje svojih koristi, zvezna država je dobila potezo le še zvezne različnih državnih delov, skorajda nemogoč je postal dogovor tudi o le najmanjših stvareh.

● Pomanjkanje demokracije in politične svobode. Kakor vse komunistične države trpi tudi Jugoslavija na tem dvojem. Povojni komunistični režim je v svoji stalinistični zagnanosti temeljito obračunal z vsemi meščanskimi strankami in dopustil le nekaj manjših strank s socialističnim programom, ki pa se jih je kmalu znebil in jih tudi izrecno prepovedal. Različni pogledi na družbo in njen razvoj naj bi se zrcalili v Socialistični zvezi, a se je njena vodstvena piramida tudi po zgradbi oblikovala po okusu partije: postala je le sredstvo za najširšo uveljavljanje partijskih navodil. Vsako zdravo politično tekmovalstvo je bilo ukinjeno, naro-

di so izgubili svoje najboljše politične predstavnike, volitve so postale zgolj burka. V kroge odločanja so se na osnovi svoje vdanosti, ideološke zvestobe in politikantskih zvez povzpeli povprečneži. Razvil se je močan sloj uslužbenih politikov, ki se bojuje za ohranitev svojih posebnih pravic in mu ni do svobodnega boja med tekmeci, kjer zmagujejo najbolj sposobni, najbolj smeli.

● Napačna gospodarska ureditev. Krona vseh težav je samoupravna gospodarska ureditev, ki naj bi bila uspešnejša od načrtovanega gospodarstva sovjetskega vzorca. V resnici se je partijsko odločanje o gospodarstvu preneslo na širok sloj birokracije. Ideologi so določili gospodarstvu nesmiselne oblike in metode, v gori predpisov in upravnih navodil se nihče več ne spozna. Ob „sijajnih načrtih“ je jugoslovansko gospodarstvo tehnološko zaostalo, neuspešno, na zahtevnem svetovnem tržišču nima ponuditi skoraj ničesar, bremenit ga dolg 21 milijard dolarjev, vrednost plač je v letošnjem letu zdrknila za 20%, inflacija pa narasla na 217%.

Rešitev nastalih družbenih in socialnih stisk vidi jugoslovansko partijsko vodstvo v spremembi ustave, ki naj bi omogočila uspešnejše gospodarstvo. Na pritisk Mednarodnega denarnega sklada in številnih tujih upnikov se je jugoslovanska vlada odločila za zategovanje pasu, bolj tržno usmerjeno gospodarstvo in nekoliko več podpore zasebnim obrtnikom in kmetom. Ti ukrepi so krizo socialno še priostrili in posamezni partijski veljaki so pričeli izkoriščati nezadovoljne in bivanjsko ogrožene ljudske množice za uveljavitev svojih političnih koristi.

Najglasnejši in politično najspretnjši je srbski partijski šef Slobodan Milošević, star 47 let, ki ga primerjajo s predvojnimi srbskim politikom Stojadinovičem. Z direktorskega in bančniškega stolčka se je povzpел do vodilne partijske funkcije. Hitro je spoznal pomen sredstev družbenega obveščanja in nasilno prikrojil uredništva srbskih časopisov in beograjske TV v enoglasne oznanjevalce svojih političnih pogledov. Neodvisnih časnikarskih mnenj v Srbiji danes skorajda ni slišati.

Kaj želi Milošević? V Beogradu močno centralno vlado, odpravo avtonomije Kosova in Vojvodine, gospodarske reforme in ustavne reforme, ki bi zvezni vladi zagotovile nadvlado nad republikami. V bistvu hoče zagotoviti Srbiji tisti vpliv, ki ga je imela pod kraljem Aleksandrom. Za doseg svojih političnih ciljev se poslužuje najrazličnejših sredstev. Nezadovoljne srbske množice se trumoma zbirajo na srečanjih v različnih mestih in zahtevajo odstop vodilnih partijskih funkcionarjev. Odstopiti je moralo vojvodinsko partijsko vodstvo, črnogorska vlada, zahtevajo odstopa na Kosovem, v BiH, na Hrvaškem in v Sloveniji.

Najodločnejši Miloševićev nasprotnik je slovenski partijski voditelj Milan Kučan. Zahteva dosledno ohranitev federativne Jugoslavije, ohranitev decentralizacije in pa gospodarske reforme; glede teh zadnjih se bistveno ne razlikuje od Miloševićevih predlogov. Sviri pred razplamtelimi nacionalnimi strastmi in terja prepoved pouličnih pohodov in zborovanj.

Ker so vse republike dosegle soglasje glede ustavnih sprememb, ki naj bi uredile gospodarstvo, tiči jedro nesporazumov v politični ureditvi: federacija ali centralizem. V Jugoslaviji gre danes končno za dve različni zamisli o njeni politični ureditvi. „Enotnost“ pod nacionalno prevlado Srbov ali sožitje enakopravnih narodov.

Izhod iz sedanje krize je možen na štiri načine:

— po prvem, ki je najbolj verjeten, obstaja možnost lažnega dogovora med Slovenijo in Srbijo z delnim popuščanjem obeh, kar pa pomeni le podaljševanje umiranja;

— po drugem, ki je tudi verjeten, bo izbruhnil odprt spor med Slovenijo na eni strani in Srbijo ter vojsko na drugi, kar bi pomenilo uničenje slovenskega gospodarskega in demokratičnega vzorca razvoja;

— tretji, zmaga slovenskega vzorca, je najmanj verjeten;

— četrti, ki je z ozirom na današnjo družbeno dejanskost stvaren, pa je uspeh Miloševićevega vzorca zgolj v okviru velike Srbije in nastanek dejanske meje na Drini. To bi bil začetek nove zveze, zveze dveh ali več neodvisnih državnih delov.

ocvirki

SVINČENA SEDEMDESETA LETA

Skoraj celotna sedanja politična garnitura je sodelovala v obračunu s t. i. liberalizmom na začetku sedemdesetih let. Odločilno vlogo so odigrali tudi nekateri slovenski politiki.

Po kratkem obdobju liberalizacije konec šestdesetih in na začetku sedemdesetih let je nastopila doba srednjeveškega mraka. Vrstila so se policijska in sodna šikaniranja, obiski delavcev SNZ na domu, hišne preiskave, pritiski na sorodnike in znance, grožnje v službi itd. Časniki, radio in televizija so se spremenili v orodje stalnega terorja. Zavladala sta strah in pasivnost, predvsem pa občutek popolne nemoči. Vsak novinarski bebec se je lahko do onemoglosti izživljal nad komerkoli, ki je bil v nemilosti. Možnosti javnega odgovora in obrambe ni bilo nobene. Že molk je utegnil biti sumljiv. Prijavljali so se k besedi . . . In kadar je kdo dvignil svoj glas proti, je bil nemudoma utišan.

Račun je bil strašen: Na eni strani travme zaradi slabe vesti, na drugi umik v notranjo emigracijo. Koliko generacij je bilo zlomljenih, koliko energije ni bilo nikoli uresničene, koliko cinizma je zrastle iz nemoči. — Jaša L. Zlobec.

TELEKS, Ljubljana, 11. avg. 88/10.

STREZNITEV

Tit Doberšek, namestnik glavnega urednika Dela, je dopisniku Schweizer Illustrierte takole orisal politični barometer v Sloveniji:

— 71 % Slovencev nima nobenega zaupanja v zvezno jugoslovansko vlado;

— 53 % jih meni, da imajo Slovenci premalo samostojnosti v Jugoslaviji;

— večina Slovencev sicer nasprotuje odcepitvi svoje republike od Jugoslavije, a jih 58 % vidi, da bi takšen korak odprl ugodne razvojne možnosti;

— 35 % jih korenito odklanja ZK v zveznem in slovenskem merilu;

— naravno bogastvo v Sloveniji je skoraj izčrpano, industrija mora bolj skrbeti za varstvo in čistost okolja;

— Slovenija mora na področju novih tehnologij, računalništva in storitev najti priključek k evropski in svetovni razviti družbi;

— takšna nova gospodarska usmeritev je možna le v odprti družbi.

SCHWEIZER ILLUSTRIERTE,
15. avg. 88/41.

ŠE O DACHAUSKIH PROCESIH

(Iz pogovora MLADINE s pisateljem Igorjem Torkarjem.)

To se je odvijalo spomladi leta 1948. Aretiran sem bil nekaj tednov pred glavnim lagerskim procesom. Mene so hoteli po hitrem postopku zlomiti, da bi šel pričat proti svojim študentskim kolegom in proti sotrpinom iz Dachau. Sistem je bil tak (teh stvari so se naši naučili na akademiji Đerdinskega v Moskvi, ko so študirali rdečo inkvizicijo), da mi je med zasliševanjem v obraz svetil močen reflektor, za reflektorjem je bil v temi zasliševalec, nasproti njega jaz, na tri dni sem dobil po štiri ure spanja, oni so se menjavali na vsakih osem ur. To je trajalo skoraj pet tednov.

Osem ali celo devet tednov mi niso dovolili, da bi se obril. Potem pa je v celico prišel policaj, mi pokazal zrcalo in rekel: „Poglej se, gestapovski lopov, kako izgledaš!“ Ali pa: ob treh ponoči so mi rekli: „Sprehod!“ Peljali so me na majhno dvorišče. Pred vsakim zidom sta stala dva vojaka z mitraljezom, pripravljenim na strel. Sprehajati sem se moral med njima. Včasih smo ponoči slišali tudi kakšen rafal.

Najhujša metoda je bila ta, ki so jo uporabljali pozneje: sam sem sedel štiri leta in štiri dni, od tega nekaj več kot dve leti v samici. Zasliševalec je

prišel v samico in vprašal: „Kdaj si podpisal za gestapo?“ Še stotič sem mu odgovoril, da nisem ničesar podpisal, če pa sem, naj mi prinesejo dokaz, moj podpis. Odgovoril mi je: „Mi imamo čas, točno čez šest mesecev na svidenje!“ In to je najhujša stvar, čas brez časa. To so ponovili trikrat. Popolnoma protizakonito so me imeli toliko časa v preiskovalnem zaporu.

MLADINA,

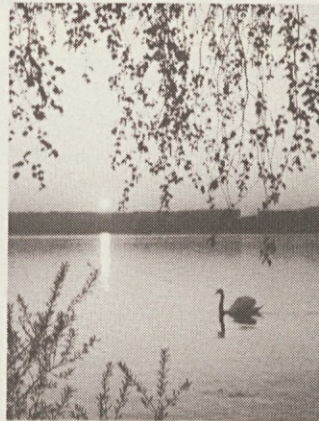
Ljubljana, 16. sep. 88/31.

AKTIVISTI IZ TISKA

Vse je drugače, čeprav se nekatere stvari niso spremenile. Bistveno so se spremenile nekatere zunanje okoliščine. Tako kot se je novinar na ozki brvi profesionalnih zahtev prej spopadal s politikom in političnim mogočnejšem, danes politiki sploh ni potrebno, da bi si s tem mazala roke, ker takoj reagirajo aktivisti iz tiska. Ti ponarejajo dejstva, prikrojijo citate, pripisujejo svojim kolegom najbolj črne namere in neznosno izmišljene teze. V tej novinarski besedni državljanski vojni sedaj uporabljajo že takšen besednjak psovka in takšne barbarske metode, da se mi včasih prikrade misel, da naša politika niti ni tako slaba, kajti tudi ko je zadajala nizke udarce, se ni spuščala tako nizko do dna in še podenj, kot to sedaj počnejo novinarji. Jelena Lovrić.

MLADINA,

Ljubljana, 23. sep. 88/26.

oglasi

● Dragi rojakil Za Vašo SELITEV v domovino se Vam tople priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Ekspozitni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevo-

de iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvo-posteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● V Kranju PRODRAM novo, še nevseljeno garsonjero (34 m²). — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štef. 6).

● SLOVENEK, zdomec, 48 let, z novim domom in avtom, želi spoznati žensko s srčno kulturo, avanturistke izključene. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štef. 7).

● V Rakičanu pri Murski Soboti ugodno PRODRAM delno vseljivo podkleteno enostanovanjsko hišo z velikim vrtom. — Informacije dobite po tel. 07 732 / 52 8 30 v Nemčiji, ali pa v Jugoslaviji 069 / 21 2 35.

V svoji knjižnici morate imeti:

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM 1941—1945 (Stane Kos)

Stane Kos

To je doslej najbolj uspeli poskus nepristranskega prikaza dogajanja v Sloveniji v prvem delu vojne. Prvi dve poglavji prikazujeta predvno politično dogajanje v Jugoslaviji oziroma idejno dogajanje v Sloveniji, kar oboje je treba poznati za razumevanje medvojnih dogodkov.

Naročite na naslov: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec.

preberite!

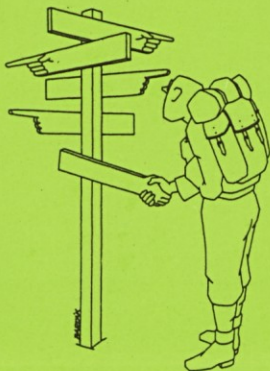
PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

od smeha ni še nihče umrl

„Dajal vam bom tolikšno plačo,“ pravi gospodar novemu hišniku, „da vam ne bo treba krasti.“

„To je premalo,“ odgovori hišnik, „s tem bom imel preveliko izgubo.“

o

Kralj je pokazal svoje pesmi znanemu kritiku in ga vprašal za mnenje o njih.

„Veličanstvo,“ je odgovoril ta, „vam ni nič nemogoče. Hoteli ste narediti slabe verze in se vam je posrečilo.“

o

Neka vdova se je hotela spet poročiti. Pa ji je znanec odsvetoval: „Na tvojem mestu jaz tega ne bi storil, saj je vendar čudovito nositi priimek moža, ki ne more storiti nobene neumnosti več.“

o

Liter vina žensko zelo polepša. Posebno, če ga spije moški.

o

„Kaj te pa tako skrbi?“
„To, da mi lasje izpadajo.“
„In zakaj ti izpadajo?“
„Ker imam veliko skrbi.“

o

„Kaj delaš?“
„Blefiram.“
„Kaj blefiraš?“
„Da delam.“

o

Oče sinu: „Jaz nisem svojih staršev pol toliko spraševal, kot sprašuješ ti mene.“

„Ko bi jih, bi mi znal pa sedaj pol več odgovoriti, kajne?“

o

„Tonček, kaj pa tvoja sestra?“
„Mama jo bo najbrž prodala.“
„Iz česa to sklepaš?“
„Vsak dan jo tehta.“

o

Babica vnučki: „Kaj misliš, kaj se zgodi z deklicami, ki nočejo jesti juhe?“

„Ostanejo suhe, kasneje pa postanejo manekenke in zaslužijo zelo veliko denarja.“

od doma

GLAVA, KI KIMA, JE ŠE VEDNO NA VRATU.

Če je verjeti temu, kar vidim na TV in berem po časopisih, potem se mi zdi, da je preveč odprtih vprašanj in premalo zaprtih tovarišev.

OD NEKDAJ SMO ODPRTA DRŽAVA: NIKDAR NISMO IMELI KAJ SKRIVATI. ZDAJ NIMAMO KAJ POKAZATI.

Zakaj vlačite iz pozabe tiste, ki smo si jih dobro zapomnili?

V POLITIČNIH ŠOLAH SO NESMRTNIKI GLAVNI PREDMET.

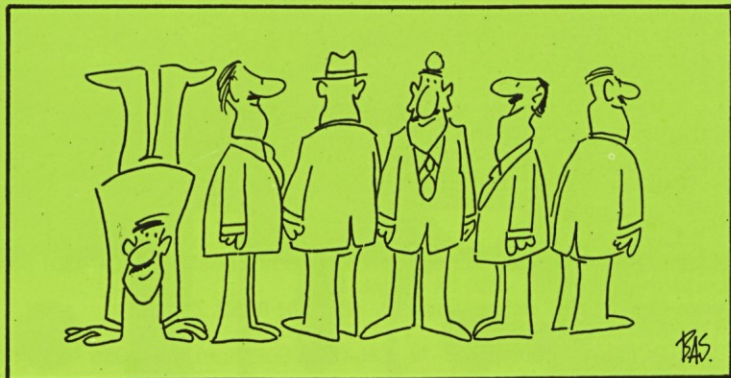
Za graditev socializma smo porabili toliko denarja, da ga zdaj zmanjkuje za vse drugo.

MEDTEM KO SMO DVI-GOVALI ROKE, SO NAM PRAZNILI ŽEPE.

Z eno nogo smo v socializmu. Poti nazaj, v dobre, stare čase ni več!

Po PAVLIHU

Sporazumevanje narodov v Jugoslaviji.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropej, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msrgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, CH-8052 Zürich. (Tel. 01 - 301 44 15).

Kapuzinerheim: Tel. 01 - 301 24 22 int. 22

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).